

Motto:

„Dobry początek
to połowa dzieła”

Platon

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WILAMOWICE

na lata 2004 - 2006

Gmina Wilamowice

Urząd Gminy

43-330 Wilamowice ul. Rynek 1

tel. (033) 8457-410

fax. (033) 8457-411

e-mail: sekretariat@wilamowice.pl

http: www.wilamowice.pl

Czerwiec 2004r.

SPIS TREŚCI

I.	Zarządzenie nr 177/2004 Burmistrza Gminy Wilamowice w sprawie powołania zespołu zadaniowego do opracowania Planu Rozwoju Lokalnego	1
II.	Materiały źródłowe wykorzystane do opracowania	2
III.	Zakres, cel i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego	4
IV.	Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy Wilamowice	6
	1. <i>Ogólna charakterystyka i położenie w relacji sąsiednich terenów</i>	6
	2. <i>Koncepcja rozwoju przestrzennego</i>	10
	3. <i>Stan sanitarny i perspektywy ochrony środowiska naturalnego</i>	22
	4. <i>Analiza problematyki społecznej i demograficznej</i>	31
	5. <i>Sytuacja gospodarcza</i>	40
V.	Realizacja zadań i projektów w latach 2004 – 2006, ze źródłami finansowania i priorytetyzacją	47
	1. <i>Infrastruktura gospodarcza, transport i łączność</i>	47
	2. <i>Oświata ochrona zdrowia i sport</i>	49
	3. <i>Ochrona dziedzictwa regionalnego i kulturowego</i>	50
	4. <i>Ochrona środowiska</i>	51
	5. <i>Zbiornicze zestawienie zadań i projektów</i>	53
	6. <i>Zbiorniczy plan finansowy inwestycji na lata 2004 – 2006</i>	54
	7. <i>Analiza wieloletnich planów inwestycyjnych w latach 2000 - 2006</i>	55
	8. <i>Przygotowanie inwestycji pod względem prawno-organizacyjnym</i>	57
VI.	Planowane projekty w latach 2007 – 2013.	60
VII.	Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi przez podmioty gospodarcze w Gminie, Powiat i Województwo	64
VIII.	Oczekiwane wskaźniki, wdrażanie, monitorowanie i ocena Planu w latach 2004 – 2006.	67
IX.	Wnioski końcowe	70
X.	Indeks map, wykresów, rycin i tabel	71

II. Materiały źródłowe wykorzystane do opracowania:

- 1) Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 1999 – 2015 - opracowanie pod kierunkiem Małopolskiego Stowarzyszenia Doradztwa Rolniczego w AR w Krakowie.
- 2) Aktualizacja Kompleksowego Programu Budowy oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w Gminie Wilamowice na lata 1998-2005 opracowanie „Hydrotest” S.A. Kraków.
- 3) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wilamowice – Diagnoza Uwarunkowań Rozwoju – Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Kraków 1999r.
- 4) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wilamowice – Elementy strategii Rozwoju Gospodarczego do „Studium” - Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Kraków 1999r.
- 5) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wilamowice – Ustalenia Studium - Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Kraków 2000r. - załącznik nr 1 do uchwały XVI/120/00 z dnia 6.07.2000r.
- 6) Miejscowy Plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Gminy Wilamowice – Prognoza oddziaływania na środowisko – Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Krakowie, 2001r.
- 7) Miejscowy Plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Gminy Wilamowice – Ustalenia planu – projekt – Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Krakowie, 2001r.
- 8) Analiza efektywności techniczno-ekonomicznej budowy i eksploatacji zakładu geotermalnego w Wilamowicach – VATECH ELIN EBG-Linz – Beskidzka Agencja Poszanowania Energii Sp. z o.o. Bielsko-Biała 2000r.
- 9) Program Ochrony Środowiska Gminy Wilamowice – Beskidzki Fundusz Ekorozwoju S.A., Bielsko-Biała, czerwiec 2002r.
- 10) Podstawowe Informacje Ze Spisów Powszechnych 2002 - Gmina miejsko-wiejska Wilamowice – Urząd Statystyczny, Katowice, grudzień 2003r.
- 11) Plan Gospodarki Odpadami Gminy Wilamowice – EKO-INŻYNIERIA Sp.

z.o.o., Zabrze, luty 2004r.

- 12) Informacje uzyskane od podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy Wilamowice.
- 13) Strategia Rozwoju Powiatu Bielskiego na lata 2000-2015.
- 14) Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2015.
- 15) Podręcznik ZPORR. Priorytet 3. Rozwój Lokalny.
- 16) „Wilamowice. Przyroda, historia, język, kultura oraz społeczeństwo miasta i gminy” – Praca zbiorowa pod redakcją Antoniego Barciaka, Wilamowice 2001r.

III. Zakres, cel i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego (P.R. Lok.)

Zgodnie ze Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego niniejszy Plan obejmuje zakres działań mieszczących się w Priorytecie 3 – Rozwój Lokalny; Działanie 3.1 – Obszary wiejskie, Działanie 3.2 – obszary podlegające restrukturyzacji oraz Działanie 3.5 – Lokalna infrastruktura społeczna.

Obszarem realizacji Planu jest Gmina Wilamowice w powiecie bielskim, woj. Śląskie, składająca się z miasta Wilamowice i pięciu sołectw, tj. Pisarzowice, Dankowice, Hecznarowice, Stara Wieś i Zasole Bielańskie.

Celem opracowania jest ustalenie zadań i projektów, których wykonanie w ustalonych przedziałach czasowych, pozwoli na dalszą poprawę sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców Gminy.

Perspektywa pozyskania środków strukturalnych oraz możliwość współfinansowania zadań ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zaktywizuje i przyspieszy procesy restrukturyzacyjne na tutejszym terenie oraz przyczyni się do zrównoważonego rozwoju Gminy Wilamowice.

Czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy jest skorelowany z okresami planowania Unii Europejskiej i obejmuje szczegółowo zadania w latach 2004-2006r. oraz koncepcyjnie w czasookresie 2007-2013r.

Głównymi, strategicznymi celami rozwojowymi Gminy Wilamowice są:

W okresie 2004-2006:

- stopniowy wzrost standardu życia mieszkańców do poziomu wyższego od średniej mikroregionu i kraju,
- restrukturyzacja ważnego sektora gospodarki jakim jest rolnictwo,
- względna równowaga na rynku pracy poprzez wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz poszukiwanie inwestorów z zewnątrz,
- modernizacja infrastruktury techniczno-ekonomicznej i społecznej,
- poprawa jakości środowiska naturalnego, a przynajmniej utrzymanie go na dotychczasowym poziomie mimo wzrastających zagrożeń,
- maksymalna prywatyzacja sektora publicznego.

W okresie 2007-2013:

- osiągnięcie wysokiego standardu życia mieszkańców w skali regionu i wyższego niż w skali kraju,
- unowocześnienie struktury gospodarki w celu osiągnięcia wysokiego poziomu jej konkurencyjności przynajmniej na skalę lokalną – w zakładach produkcyjnych, drobnej wytwórczości, przetwórstwie rolnym i rekreacji,
- prymat zasad ekorozwoju i jakości środowiska naturalnego,
- rozbudowa infrastruktury technicznej z ilościowej na jakościową w tym przede wszystkim systemu drogownictwa, telekomunikacji oraz pełna organizacja gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej
- kształcenie społeczeństwa na wysokim poziomie w tym specjalistów poza terenem Gminy, którzy będą niezbędni w przyszłym rozwoju tutejszej jednostki samorządowej,
- demokratyzacja społeczeństwa.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Wilamowice jest dokumentem otwartym i będzie podlegał okresowej aktualizacji co jest podyktowane wieloma obiektywnymi czynnikami do których należy zaliczyć przede wszystkim:

- sytuację ekonomiczną kraju, województwa i powiatu w najbliższych latach,
- możliwości inwestycyjne budżetu gminy,
- zaangażowanie miejscowych środowisk opiniotwórczych w planowanie strategiczne,
- propozycje nowych władz samorządowych następnych kadencji,
- wielkość pozyskiwanych środków strukturalnych w przedziałach czasowych 2004-2006 i 2007-2013r.

W opracowaniu niniejszym – korzystając z bogatej dotychczas literatury planistycznej – przedstawiono w sposób syntetyczny sytuację społeczno-gospodarczą gminy, wyznaczając podstawowe, strategiczne kierunki rozwoju ekonomicznego w kontekście planowanych projektów inwestycyjnych, stanu ich przygotowań i możliwości realizacji ze środków własnych oraz zewnętrznych źródeł finansowania.

IV. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy Wilamowice

1. Ogólna charakterystyka i położenie w relacji do sąsiednich terenów

Gmina miejsko-wiejska Wilamowice jest gminą rolniczą, liczy 14763 mieszkańców (stan na 10.04.2004r.) i zajmuje powierzchnię prawie 58km² ze średnią gęstością zaludnienia 254 m./km². Gmina leży na południowym skraju obniżenia Kotliny Oświęcimskiej i północnej części Pogórza Śląskiego, pomiędzy Bielsko-Białą i Oświęcimiem.

Wschodnią naturalną granicę gminy stanowi dolina rzeki Soły, północno-zachodnią dolina Wisły, a południowa przebiega u podnóża progu Beskidu Małego.

Teren zróżnicowany krajobrazowo wznosi się od ok. 230 m.n.p.m. w części północnej do prawie 360 m.n.p.m. na granicach południowych. Obszar poprzecinany jest dolinami potoków – dopływami Soły i Wisły – z których największe to Pisarzówka z Czerwonką, Słonica, Harszówka, Wilamówka, Dankówka, Łękawka i Potok Starowiejski.

Wzdłuż dolin rzecznych, a zwłaszcza w dolinie Wisły są usytuowane kaskadowo znaczne kompleksy stawów hodowlanych. Spore różnice wysokości względnych, liczne zagajniki wzdłuż potoków i na wysoczyznach składają się na charakterystyczny parkowy krajobraz o dużych walorach turystycznych.

Gmina leży w województwie Śląskim i jest jedną z dziesięciu jednostek samorządowych ziemskiego powiatu bielsko-bialskiego. Od wschodu i północy graniczy z województwem małopolskim i gminami Kęty i Brzeszcze, od zachodu z miastem Bielsko-Białą, od północnego zachodu gminą Bestwina, a od południa z gminą Kozy.

Pomimo, iż przez tutejszy teren nie przebiegają drogi krajowe czy autostrady Gmina Wilamowice ma korzystne położenie geograficzne. Znajdujące się w pobliżu duże aglomeracje miejskie ze swoim potencjałem przemysłowym, rynkiem pracy, potencjałem intelektualnym z ośrodkami uniwersyteckimi oraz rynkami zbytu na produkty żywnościowe, miały w przekroju historycznym i mają współcześnie znaczący wpływ na ekonomiczny rozwój Gminy.

Gęsta sieć dróg i dobra komunikacja sprzyjają wielorakim powiązaniom z

pobliskimi miastami.

Odległość od stolicy województwa – Katowic - to około 50 km, do Krakowa około 80 km, Bieska-Białej 14 km, Czechowic-Dziedzic – 20 km, Oświęcimia 18 km, Kęt 12 km. Odległość do największego przejścia granicznego na południu kraju – Cieszyna – 35 km.

Poprzez gęstą sieć dróg powiatowych gmina ma dogodne połączenia z przebiegającymi w pobliżu drogami wojewódzkimi i krajowymi. Drogi powiatowe zamiejskie; nr 4128 Wilamowice - Bielsko i nr 4126 Dankowice – Bestwina - Czechowice; łączą gminę z drogą dwupasmową Bielsko – Katowice. Drogami powiatowymi nr 4124 Wilamowice – Kęty i nr 4122 Wilamowice – Bielany można uzyskać szybkie połączenie z drogami wojewódzkimi: Kęty – Oświęcim i Kęty – Bielsko-Biała. W północno-zachodniej części gminy, w sołectwie Dankowice przebiega linia kolejowa Czechowice-Dziedzice – Oświęcim, ze stacją Dankowice.

Gmina Wilamowice należy do przygranicznych gmin stowarzyszenia Makroregionu Beskidy i od kilku lat – mając podpisane stosowne porozumienia partnerskie – współpracuje z gminami słowackimi: Rajeckimi Teplicami, Trenciańskimi Teplicami, Dolną Sucią, gminą czeską Dolni Benesov oraz gminami: węgierską – Kisujszallaš i chorwacką – Zupania. Współpraca obok wymiany kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej zaczyna owocować przygotowywaniem bliźniaczych wniosków o pomocowe środki strukturalne.

Usytuowanie Gminy w stosunku do sąsiednich jednostek administracyjnych oraz układów sieci osadniczych, komunikacyjnych i transportowych ilustruje załączona poniżej mapa poglądowa w skali 1 : 85 000 – stanowiąca fragment mapy Powiatu Bielskiego.

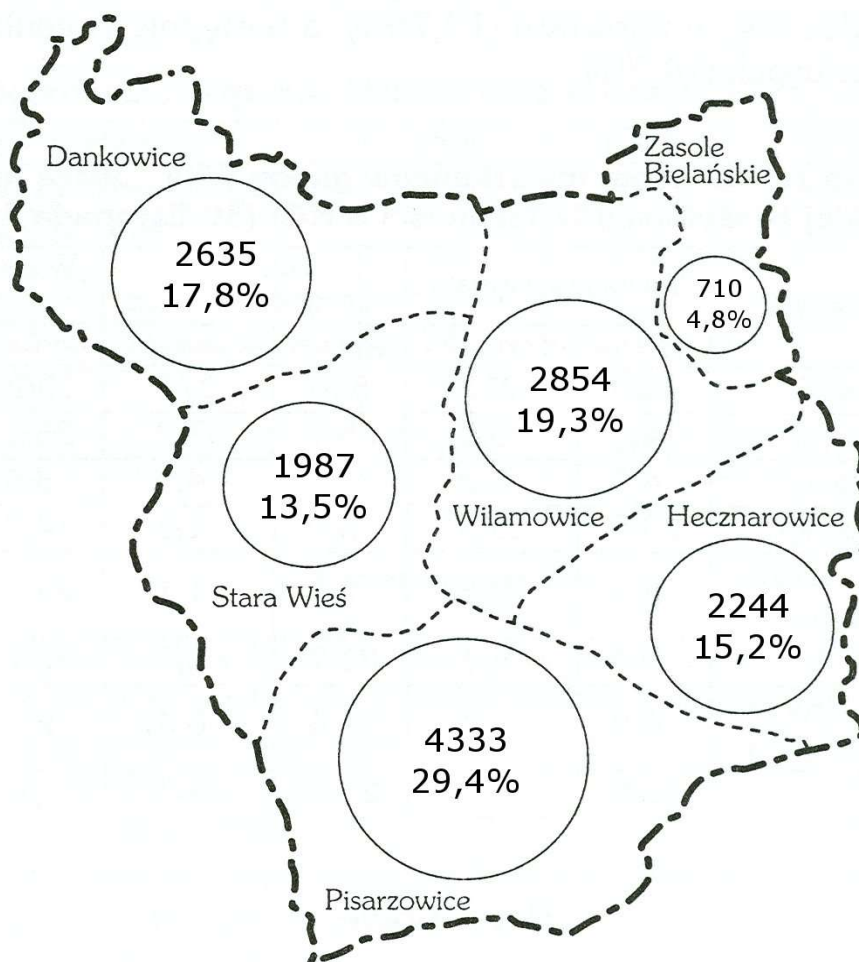
{mapa gminy}

Terytorium Gminy stanowi zwarty obszar, podzielony na sześć jednostek tj.:

- ♦ miasto Wilamowice z prawami miejskimi od 1818 roku, z liczbą ludności 2854 mieszkańców co stanowi 19,3% ogółu,
- ♦ sołectwo Pisarzowice, największe, liczące 4333 mieszkańców – 29,4%,
- ♦ sołectwo Dankowice, 2635 mieszkańców – 17,8%,
- ♦ sołectwo Heczmarowice, 2244 mieszkańców – 15,2%,
- ♦ sołectwo Stara Wieś, 1987 mieszkańców – 13,5%,
- ♦ sołectwo Zasole Bielańskie, 710 mieszkańców – 4,8%.

Łączna liczba mieszkańców wynosi 14763 wg. stanu na 9.04.2004 r.

Załączona poniżej rycina nr 1 ilustruje granicę sołectw z liczbą mieszkańców.

Ryc.1. Liczba mieszkańców w Gminie Wilamowice w poszczególnych sołectwach

2. Koncepcja rozwoju przestrzennego Gminy

Realizacja celów rozwoju Gminy Wilamowice wiąże się w znacznym stopniu ze zmianami jakościowymi i ilościowymi w systemie osadniczym Gminy oraz jej funkcjonowaniu jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania i rekreacji dla mieszkańców pobliskich ośrodków miejskich, prowadzenia działalności gospodarczej i usług, a także jako ośrodka obsługi o znaczeniu lokalnym.

Główne kierunki zmian obejmują:

1. Intensyfikację rozwoju mieszkalnictwa o charakterze podmiejskim w południowej części gminy (rejon Pisarzowic) poprzez:

- ♦ tworzenie warunków dla powstania zespołów zabudowy niskiej intensywności o cechach i standardach odpowiednich dla osiedli podmiejskich jako oferty skierowanej m.in. do inwestorów zewnętrznych,
- ♦ zahamowanie dalszego rozpraszania się zabudowy i dążenie do tworzenia skupionych zespołów zabudowy na zasadzie kontynuacji dotychczasowych układów przestrzennych i wykorzystania rezerw terenowych.

2. Umiarkowany rozwój mieszkalnictwa w pozostałej części gminy polegający na wykorzystaniu istniejących rezerw terenowych, uzupełnianiu zabudową terenów częściowo zainwestowanych, wskazaniu nowych terenów potencjalnego rozwoju zabudowy na zasadzie rozbudowy dotychczasowych układów przestrzennych wsi.

3. Rozwój atrakcyjnych form zagospodarowania związanego z obsługą rekreacji i wypoczynku poprzez:

- ♦ powstanie w oparciu o Sołę urządzonych kąpielisk z towarzyszącymi trzema zespołami obiektów obsługi rekreacji i urządzeń (przysiółki Harszówki, Nadsole) z możliwością lokalizacji bazy noclegowej dla ruchu weekendowego w rejonie Nadsola,
- ♦ tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa rekreacyjnego w formie zespołów zabudowy o charakterze jednorodnym lub mieszanym z zabudową jednorodzinną w pobliżu kompleksów leśnych i zespołów stawów w części północnej gminy (Dankowice, Zasole Bielańskie) oraz w rejonach o wysokich walorach rekreacyjnych (przysiółki Czernichów, Nadsole),

- ♦ kształtowanie zespołów usług, rekreacji i sportu dla wzbogacenia oferty rekreacyjnej gminy,
- ♦ wytyczenie sieci ścieżek rowerowych w południowej części gminy o relacji W-Z łączącej rejony o wysokich walorach rekreacyjnych.

4. Renowację centrum Wilamowic mającą na celu podniesienie atrakcyjności centrum miasta jako wielofunkcyjnego centrum obsługi gminy (wzbogacenie funkcji usługowych, odnowa zabytkowej zabudowy, zadbane współczesna zabudowa, atrakcyjnie urządzone przestrzenie publiczne).
5. Stworzenie warunków do rozwoju wytwórczości i usług (w tym przetwórstwa) na wydzielonym obszarze dostępnym pod względem komunikacyjnym i o możliwościach wyposażenia w infrastrukturę techniczną, co umożliwi funkcjonowanie podmiotów, które ze względu na potrzeby terenowe bądź oddziaływanie nie powinny być lokalizowane w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej.
6. Ukształtowanie sprawnego powiązania komunikacyjnego gminy z układem dróg zewnętrznych oraz poprawę sprawności układu komunikacyjnego gminy umożliwiającego dogodny dostęp do nowych terenów wskazanych do rozwoju rekreacji, wytwórczości i usług oraz obszarów potencjalnego rozwoju mieszkalnictwa.

Strefy polityki przestrzennej

Potrzeba konkretyzacji koncepcji rozwoju przestrzennego gminy oraz realizacja przyjętej polityki przestrzennej gminy wiąże się z wyznaczeniem stref o zróżnicowanych zasadach zagospodarowania i kierunkach działania. Wyodrębniając strefy o zróżnicowanej polityce przestrzennej uwzględniono uwarunkowania wynikające z dotychczasowego stanu zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uwarunkowania wiążące się z potrzebą racjonalnego zagospodarowania terenów z punktu widzenia szans rozwoju mieszkalnictwa typu podmiejskiego i rozwoju rekreacji związanej ze Sołą. Zmiany w strukturze przestrzennej gminy będą mieć zróżnicowany charakter w zależności od przyjętych stref i rodzaju obszaru.

W granicach gminy wyodrębnia się następujące strefy polityki przestrzennej:

- **Strefa I – Osadniczo-rolnicza**
związana z intensyfikacją mieszkalnictwa, wzbogaceniem usług i
ożywieniem wytwórczości w Wilamowicach – ośrodku obsługi gminy oraz z
rozwojem na obszarze wsi gminy mieszkalnictwa, usług i rolnictwa wraz z
przetwórstwem.
- **Strefa II – Podmiejska**
związana z rozwojem mieszkalnictwa o charakterze podmiejskim i usług
oraz utrzymaniem wyspecjalizowanego rolnictwa.
- **Strefa III – Rekreacyjna**
związana z ochroną wartościowych zasobów środowiska przyrodniczego i
krajobrazu oraz rozwojem różnych form rekreacji.

Dla każdej strefy polityki przestrzennej określa się zasady zagospodarowania i
kierunki działania dotyczące całej wydzielonej strefy oraz odrębnie dla wydzielonych
w tych strefach obszarów o istotnym znaczeniu dla realizacji polityki przestrzennej.

Strefa I – Osadniczo-rolnicza

1. Strefa I – Osadniczo-rolnicza obejmuje swoim zasięgiem:
  - 1.1. Tereny zabudowane w granicach miasta Wilamowice wraz z
otaczającymi je terenami rolnymi, enklawami leśnymi, ciekami oraz
stawami z zadrzewieniami i zakrzewieniami. Są to obszary skupionej
zabudowy mieszkaniowej różnych typów, usługowej i działalności
gospodarczej związane z czytelnym historycznym układem
przestrzennym oraz przylegające obszary otwarte otaczające miasto,
które w części mogą być traktowane jako tereny rozwojowe Wilamowic.
Wyróżnia się zespół zwartej zabudowy w rejonie Rynku, stanowiący
centrum miasta i pełniący funkcję centrum obsługi gminy.
  - 1.2. Tereny osadnicze wsi Zasole Bielańskie, Dankowice i Starej Wsi, z
wyłączeniem południowej części wsi należącej do Strefy II – Rekreacyjnej
oraz otaczające tereny otwarte, enklawy leśne, cieki i zespoły stawów z
zadrzewieniami i zakrzewieniami. Są to obszary skupisk i ciągów
zabudowy mieszkaniowej i usługowej, obiekty produkcji rolnej, enklawy

rozproszonej zabudowy mieszkaniowej oraz przylegające obszary niezabudowane, stanowiące rezerwy terenów rozwojowych wsi.

2. Celem polityki przestrzennej w Strefie I – Osadniczo-rolniczej jest:

- ♦ utrzymanie funkcji Wilamowic jako ośrodka obsługi gminy w oparciu o intensyfikację usług, tworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej i podniesienie atrakcyjności centrum miasta,
- ♦ tworzenie warunków do porządkowania i racjonalnej rozbudowy istniejących układów osadniczych ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług,
- ♦ prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej i rozwój związanego z nią przetwórstwa rolnego,
- ♦ ochrona elementów systemu przyrodniczego i specyficznych walorów krajobrazu gminy oraz poprawa jakości środowiska, szczególnie w zakresie czystości wód.

Strefa II – Podmiejska

1. Strefa II – Podmiejska obejmuje swoim zasięgiem tereny zabudowane Pisarzowic i południową część Heczmarowic – zespół zabudowy Nadsola wraz z kompleksami terenów otwartych, enklawami leśnymi, zespołami stawów, ciekami, z zadrzewieniami i zakrzewieniami. Są to obszary skupionej zabudowy mieszkaniowej i usługowej głównej części Pisarzowic, ciągi zabudowy przeważnie mieszkaniowej wzdłuż głównego układu dróg, większe zespoły obiektów produkcji rolnej oraz przylegające obszary rozproszonej zabudowy mieszkalnej występujące w przeważającej części Strefy II, stanowiące potencjalne rezerwy terenów rozwojowych.

2. Celem polityki przestrzennej w Strefie II – Podmiejskiej jest:

- ♦ porządkowanie istniejącego układu osadniczego i jego racjonalny rozwój w kierunku poprawy ładu przestrzennego i warunków zamieszkania,
- ♦ umożliwienie rozwoju mieszkalnictwa o cechach i standardach odpowiednich dla osiedli podmiejskich,
- ♦ ochrona elementów systemu przyrodniczego i specyficznych walorów krajobrazu gminy oraz poprawa jakości środowiska, szczególnie w zakresie czystości wód.

Strefa III – Rekreacyjna

1. Strefa rekreacyjna występuje w dwóch rejonach gminy i obejmuje:
  - 1.1. tereny położone nad Sołą stanowiące potencjalne atrakcyjne tereny rekreacyjne,
  - 1.2. bogato urzeźbione i atrakcyjne krajobrazowo tereny Starej Wsi Górnej i przysiółka Czernichów z zespołem stawów i kompleksem leśnym.
1. Celem polityki przestrzennej w Strefie III – Rekreacyjnej jest:
  - ♦ utrzymanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych,
  - ♦ wykorzystanie walorów terenów nadbrzeżnych Soły dla ukształtowania zespołu rekreacji nadwodnej,
  - ♦ wykorzystanie terenów o walorach krajobrazowych dla wykształcenia zespołów zabudowy mieszkaniowo-rekreacyjnej.

System przyrodniczy gminy

Przestrzenny system przyrodniczy gminy tworzą obszary otwarte o najwyższym stopniu naturalności środowiska, mające zasadnicze znaczenie dla utrzymania połączeń przyrodniczych z terenami zewnętrznymi, regulacji stosunków wodnych, kształtowania warunków klimatycznych oraz walorów krajobrazowych.

System przyrodniczy gminy tworzą:

- ♦ korytarz ekologiczny Wisły obejmujący oprócz Wisły i terenów nadbrzeżnych przyległe tereny podmokłe, zagrożone wylewami, starorzecza, zespół stawów,
- ♦ korytarz ekologiczny Soły wyznaczony przez zasięg terenów zagrożonych wylewami,
- ♦ inne tereny o ważnych funkcjach przyrodniczych, wyznaczone w Studium jako obszar ochrony elementów systemu przyrodniczego obejmujące:
  - lasy,
  - ciągi ekologiczne tworzone przez cieki naturalne i sztuczne wraz z terenami przyległymi,
  - stawy,
  - ciągi zadrzewień śródpolnych,

- tereny strome, zagrożone erozją, osuwiskami, wymagające utrzymania trwałego pokrycia szatą roślinną.

Korytarze ekologiczne Wisły i Soły są elementami ponadlokalnych struktur przyrodniczych. Pozostałe tereny tworzące system przyrodniczy mają znaczenie lokalne oraz zapewniają połączenie przyrodnicze gminy z terenami sąsiednimi.

Terenami stanowiącymi uzupełnienie systemu przyrodniczego gminy są otwarte tereny rolne o zróżnicowanej strukturze przestrzennej. Szczególne znaczenie jako element systemu przyrodniczego mają półnaturalne ekosystemy podmokłych łąk.

Polityka rozwoju przestrzennego gminy – główne kierunki działań

Realizacja przyjętych celów rozwoju oraz koncepcji rozwoju przestrzennego gminy wymaga podjęcia kompleksowych działań w następujących dziedzinach:

- ♦ aktywizacji gospodarczej,
- ♦ kształtowania zagospodarowania i zabudowy miasta i gminy,
- ♦ rozwoju komunikacji,
- ♦ rozwoju systemów infrastruktury technicznej,
- ♦ kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego,
- ♦ kształtowania i ochrony środowiska kulturowego oraz krajobrazu.

W rozwoju Gminy Wilamowice istotne znaczenie będzie miała koordynacja działań oraz aktywność samorządu gminy. Cel tych działań, ich zakres oraz zadania zostały określone poprzez sformułowanie poszczególnych polityk.

Aktywizacja gospodarcza

Polityka przestrzenna w zakresie aktywizacji gospodarczej ma na celu:

- ♦ tworzenie warunków przestrzennych do budowy obiektów wytwórczości i usług dla zwiększenia ilości miejsc pracy i źródeł dochodów mieszkańców i

budżetu gminy,

- ♦ kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem ochrony kompleksów rolniczej przestrzeni produkcyjnej jako bazy dla restrukturyzacji rolnictwa,
- ♦ zwiększenie atrakcyjności gminy jako ośrodka rekreacji.

Kształtowanie zagospodarowania i zabudowy

Celem polityki kształtowania zagospodarowania i zabudowy jest racjonalny rozwój i modernizacja istniejącego systemu osadniczego zmierzające do uzyskania wyższego standardu zamieszkania, podnoszenia ładu przestrzennego gminy, atrakcyjnych warunków do rozwoju rekreacji i wypoczynku.

Podnoszenie ładu przestrzennego gminy wiązać się będzie z uwzględnieniem w rozwoju przestrzennym:

- ♦ konieczności efektywnego i racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów i terenów,
- ♦ potrzeby niezbędnej rozbudowy układu przestrzennego zapewniającej warunki przestrzenne dla osiągnięcia założonych celów rozwoju,
- ♦ potrzeby zachowania w maksymalnym stopniu walorów przyrodniczych i kulturowych środowiska oraz specyfiki krajobrazu gminy,
- ♦ konieczności ograniczenia konfliktów wynikających z różnych sposobów użytkowania terenów.

Standard zamieszkania obejmuje nie tylko techniczny stan zabudowy lecz także wyposażenie zabudowy i terenów budowlanych w infrastrukturę techniczną (sieci i urządzenia zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków, gazowe, energetyczne, telekomunikacyjne), obsługę komunikacyjną, dostępność do podstawowych usług publicznych, jakość środowiska przyrodniczego oraz walory estetyczne zagospodarowania i zabudowy, atrakcyjność przestrzeni publicznych.

Realizacja polityki wymaga:

- ♦ poprawy wykorzystania przestrzeni w obrębie terenów przeznaczonych do zabudowy w Strefie I – Osadniczo-rolniczej w drodze porządkowania, uzupełnień i modernizacji istniejącej zabudowy oraz wykorzystania rezerw terenowych,
- ♦ podjęcia renowacji centrum Wilamowic polegającej na poprawie standardu użytkowego, estetycznego i technicznego istniejącej zabudowy mieszkalnej i usługowej, podniesieniu atrakcyjności urządzenia przestrzeni publicznych, wzbogaceniu funkcji usługowych oraz ochronie obiektów stanowiących dobra kultury o wartościach lokalnych wymagających zachowania; uznaje się za pożądane sporządzenie programu renowacji, szczególnie zabudowy przyrynkowej, który zapewniłby kompleksową koordynację działań inwestorskich,
- ♦ przygotowania w Strefie II – Rekreacyjnej i w najatrakcyjniejszych rejonach Strefy I – Osadniczo-rolniczej nowych terenów dla rozwoju budownictwa jednorodzinnego i rekreacyjnego,
- ♦ przygotowania nowych terenów dla rozwoju wytwórczości i usług, a także przetwórstwa rolnego w drodze opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zapewnienia dostępności komunikacyjnej, poprawy uzbrojenia terenów w infrastrukturę techniczną i opracowania ofert lokalizacyjnych,
- ♦ tworzenia warunków przestrzennych i organizacyjnych, szczególnie w Strefie II – Podmiejskiej, dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego niskiej intensywności o wysokich standardach zamieszkania w drodze sporządzania planów miejscowych zawierających niezbędne regulacje przestrzenne i promocja ofert terenowych,
- ♦ aktywnego działania na rzecz inwestora zainteresowanego współdziałaniem w utworzeniu zespołu usług rekreacji w oparciu o projektowany skansen,
- ♦ tworzenia warunków przestrzennych i organizacyjnych w Strefie III – Rekreacyjnej dla aktywizacji rekreacji i wypoczynku, przy racjonalnym wykorzystaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych środowiska, z uwzględnieniem występujących zagrożeń zalewaniem

poprzez:

- rozwój różnorodnych form usług rekreacji i wypoczynku związanych z biegiem Soły w oparciu o sporządzenie planów miejscowych zawierających niezbędne regulacje przestrzenne,
  - podjęcie w razie potrzeby wymiany i wykupów gruntów,
  - ustanowienie zachęt finansowych dla inwestorów podejmujących realizację przedsięwzięć związanych ze wzbogacaniem oferty turystycznej gminy,
  - pomoc prawną, udostępnienia informacji, współudziału w negocjacjach z właścicielami gruntów,
- ♦ zapewnienia dobrej dostępności komunikacyjnej do rejonu wskazanego do rozwoju rekreacji i wypoczynku oraz nowych terenów wskazanych dla potencjalnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
  - ♦ podniesienia standardu wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunalną stosownie do potrzeb w zakresie: zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, dostaw gazu, elektroenergetyki i telekomunikacji,
  - ♦ utrzymania harmonijnego krajobrazu otwartego na obszarach gminy o wysokich walorach krajobrazowych obejmujących płaszczyzny o wyjątkowej ekspozycji w krajobrazie, zespoły stawów z zielenią towarzyszącą, otoczenie ważniejszych ciągów i punktów widokowych,
  - ♦ podniesienia standardów obsługi ludności w podstawowe usługi publiczne (ośrodki zdrowia, przedszkola, szkoły podstawowe, ośrodki kultury), a w szczególności modernizacji i rozbudowy w miarę potrzeb szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Realizacja polityki kształtowania zagospodarowania i zabudowy wymaga stosowania zróżnicowanych zasad zagospodarowania i kierunków działania na obszarze gminy i znajduje odzwierciedlenie w wydzielonych strefach polityki przestrzennej.

Kierunki rozwoju komunikacji

Realizacja polityki przestrzennej w odniesieniu do komunikacji wymaga podjęcia bądź kontynuacji następujących działań:

- ♦ lokalizacja nowych zamierzeń inwestycyjnych na terenie gminy w nawiązaniu do istniejącego i projektowanego układu dróg, w szczególności powiązań z projektowaną międzyregionalną drogą ekspresową S-1,
- ♦ podjęcie starań o zapewnienie skomunikowania gminy z podstawowym układem drogowym kraju poprzez postulowane wprowadzenia węzła bądź skrzyżowania na S-1 z wewnątrzgminnym układem dróg zbiorczych; wiąże się to z podjęciem działań w zakresie zmiany kwalifikacji drogi powiatowej nr 04126, bądź nr 04127 i 04124 (w zależności od wyboru wariantu), powiązanej z drogą S-1, na ciąg dróg wojewódzkich,
- ♦ analiza konieczności wprowadzenia stref ochronnych i stref ograniczonego zagospodarowania i użytkowania terenów usytuowanych wzdłuż istniejących i projektowanych odcinków dróg, na których istniejące i prognozowane dobowe natężenie ruchu (SDR) przekracza wielkość 1000 pojazdów (w szczególności wzdłuż drogi ekspresowej S-1),
- ♦ egzekwowanie w procesie decyzyjnym utrzymania minimalnych linii zabudowy i linii zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi przy projektowanej drodze ekspresowej oraz istniejących drogach powiatowych, także w oparciu o ewentualne ustalenia dotyczące wyżej wymienionych stref ochronnych i stref ograniczonego zagospodarowania i użytkowania terenu;
- ♦ ustalenie bądź podtrzymanie rezerw terenowych dla nowych odcinków układu drogowego:
  - przebiegu drogi ekspresowej S-1 wraz z jej powiązaniem z układem dróg zbiorczych,
  - rozbudowy układów lokalnych (drogi lokalne i dojazdowe), szczególnie na terenie Wilamowic, Hecznarowic i Pisarzowic,
  - lokalnych korekt przebiegu dróg powiatowych nr 04128 w Pisarzowicach,
  - wzbogacenie powiązań zewnętrznych gminy, w tym wspieranie

inicjatywy gminy Miedźna w zakresie realizacji powiązania pomiędzy drogą wojewódzką nr 933 w rejonie Kolonii Miedźna i drogą Bestwina-Brzeszcze w rejonie Kaniówka Dankowskiego,

- ♦ sukcesywna modernizacja dróg powiatowych oraz sieci powiązań lokalnych (dróg gminnych) pomiędzy wsiami gminy i z obszarami gmin sąsiednich poprzez niezbędne punktowe korekty przebiegów tych dróg w planie i profilu, podwyższenie ich nośności i wprowadzenie bądź remonty nawierzchni ulepszonych wraz z realizacją brakujących odcinków,
- ♦ sukcesywna realizacja wydzielonych parkingów w sąsiedztwie ośrodków handlowych, usługowych, sportowych i w miejscach atrakcyjnych pod względem turystycznym na terenie Gminy,
- ♦ podwyższenie standardu funkcjonalnego i stanu bezpieczeństwa na wszystkich drogach powiatowych i ważniejszych gminnych poprzez sukcesywną realizację chodników dla pieszych na obszarach zabudowy oraz przebudowę miejsc szczególnie niebezpiecznych bądź wprowadzenie nowych rozwiązań z zakresu inżynierii ruchu drogowego,
- ♦ opracowanie koncepcji sieci niezależnych od układu drogowego tras rowerowych, wykorzystujących różne możliwości prowadzenia ruchu rowerowego w obrębie linii rozgraniczających dróg i ulic, bądź niezależnych od tras drogowych, prowadzonych w nawiązaniu do ramowego układu projektowanej śląskiej sieci tras rowerowych „projekt rowerem po Śląsku” (Związek Gmin Górnego Śląska),
- ♦ poprawa standardu podróżowania zbiorową komunikacją autobusową i mikrobusową w zakresie optymalizacji ilości i rozkładu kursów, jakości taboru oraz budowy zatok i wiat przystankowych,
- ♦ ustalenie lokalizacji dla lokalnych stacji paliw w rejonie Dankowic i Heczmarowic,
- ♦ ustalenie lokalizacji dla Miejsc Obsługi Podróżnych na przebiegu projektowanej drogi S-1.

Wykaz nieruchomości obiektów zabytkowych Miasta i Gminy Wilamowice

Pisarzowice

Rejestr zabytków:

- ♦ Zespół dworsko-parkowy (p. Tora, RSP Wyzwolenie) - dwór murowano-drewniany 2 połowa XVIII w., obory, stajnie, spichlerz murowany poł. XIX w., park – **A-283178**

Stara Wieś

Rejestr zabytków:

- ♦ Kościół parafialny - drewniany XVI w. - XIX w. wraz z ogrodzeniem i drzewostanem **A-363/78**
- ♦ Zespół dworsko-parkowy (spółdzielnia produkcyjna) – obiekty: dwór z 2 poł XVIII w, stodoły, park – **A-298/78**
- ♦ Chałupa nr 169 (izba regionalna) - drewniano-zrębowa 1862r. - **A-691/93**

Wykaz zabytków ruchomych na terenie Miasta i Gminy Wilamowice

Dankowice

Rejestr zabytków:

- ♦ Kaplica z wyposażeniem ruchomym własność państwa Markielów zam. Dankowice 80 B – 223/1311-12

Pisarzowice

Rejestr zabytków:

- ♦ Wyposażenie ze starego drewnianego kościoła w kościele pod wezwaniem św. Marcina – B-170/24/I-5

Stara Wieś

Rejestr zabytków:

- ♦ Wyposażenie kościoła pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża św. - B-82/30/1-2

3. Stan sanitarny i perspektywy ochrony środowiska naturalnego.

Gmina Wilamowice należy do obszarów intensywnie wykorzystywanych gospodarczo. Presja człowieka na środowisko, a szczególnie na atmosferę, pedosferę i hydrosferę jest wielokierunkowa, a jej skutki nie zawsze przewidywalne. W konsekwencji oddziaływania te często dają negatywne efekty ekologiczne.

Zanieczyszczenie powietrza na tutejszym terenie spowodowane jest głównie przez:

- ♦ tzw. niską emisję z miejscowych zakładów, indywidualnych kotłowni budynków mieszkalnych – zwłaszcza w okresie grzewczym,
- ♦ emisję komunikacyjną dotyczącą głównych ciągów komunikacyjnych przecinających Gminę, zwłaszcza intensywnie wykorzystywanych tras tranzytowych Bielsko-Biała – Wilamowice - Brzeszcze oraz Dankowice – Wilamowice – Kęty, oraz z silników spalinowych maszyn rolniczych,
- ♦ emisję niezorganizowaną związaną z okresowym wypalaniem traw i ściernisk,
- ♦ emisję transgraniczną – spoza terenu – gdyż obszar Gminy znajduje się na trasie tranzytu zanieczyszczeń z silnie uprzemysłowionego Górnego Śląska.

Najbardziej negatywnie na stan atmosfery oddziałuje niska emisja, której źródłem są z reguły kotły węglowe często opalane niskokalorycznym paliwem tzw. mułem, co przy dużym zagęszczeniu zabudowy potęguje omawiane zjawisko.

Ocenia się, że źródła te w skali roku emitują do atmosfery około 62 tys. ton dwutlenku węgla, ok. 120 ton dwutlenku siarki, ok 84 ton związków azotu oraz ok. 72 ton pyłów. Z pośród ponad 3500 budynków indywidualnych około 10% ma kotły opalane gazem. Wszystkie obiekty komunalne w liczbie 18 - administrowane przez Gminę (szkoły, przedszkola itd.), a także nowe zakłady pracy – zostały w ostatnim okresie wyposażone w nowoczesne kotłownie gazowe, co przy ich lokalizacji, w centrach miejscowości w znaczący sposób ograniczyło zanieczyszczenie atmosfery. Należy podkreślić, że Gmina jest zgazyfikowana prawie w 95%.

Pomimo wymienionych licznych zagrożeń obszar Gminy nie jest zaliczany do terenów o przekroczonych wartościach dopuszczalnych zanieczyszczeń. W świetle

danych GUS Gmina nie znajduje się w grupie jednostek administracyjnych, w których emisja zanieczyszczeń powietrza jest wyższa niż 50 ton/rok.

Do celów w zakresie ochrony powietrza na terenie Gminy należy przyjąć: na lata 2004 – 2006 i 2007 – 2013 następujące zadania:

Tabela 1.

<i>L.p.</i>	<i>Nazwa zadania</i>	<i>Uwagi</i>
1	Edukacja ekologiczna, przedstawianie szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń pyłowych i gazowych.	Realizacja przez U.G – placówki oświatowe, zebrania wiejskie.
2	Utrzymanie w dobrym stanie dróg w Gminie co poprawi stan jakości powietrza terenów przyległych.	Administratorzy dróg
3	Modernizacja kotłowni węglowych c.o. w budynkach indywidualnych, wraz z ich termomodernizacją oraz wprowadzanie nowych materiałów izolacyjnych i uszczelnień oraz nowych technologii jak pompy ciepła, baterie słoneczne, itd.	Pomoc UG – środki własne inwestorów, współudział, BOS i WFOSiGW.
4	Przygotowanie dokumentacji i budowa w Wilamowicach zakładu wód geotermalnych z siecią c.o. zarówno do celów grzewczych jak i produkcji roślinnej pod osłonami.	Urząd Gminy z pomocą środków strukturalnych (w latach 2009 – 2010).

Obszar Gminy, podobnie jak powiat, w którym jest zlokalizowana, stanowi bogaty rezerwuar wód powierzchniowych i podziemnych. Te ostatnie – o dużych zasobach – są źródłem zaopatrzenia w wodę Dankowic i Starej Wsi (4 studnie głębinowe w utworach czwartorzędowych). Konieczna jest więc aktywna ochrona jej czystości przez monitorowanie podstawowych oznaczeń fizykochemicznych.

Według klasyfikacji jakości wód, żaden ze stałych cieków płynących na terenie Gminy nie spełnia wymogów stawianych I klasie czystości, a kwalifikują się one do II, a nawet III klasy. Czystości rzek zagrażają głównie:

- ♦ ścieki komunalne,
- ♦ zanieczyszczenia związane z intensyfikacją rolnictwa,
- ♦ zanieczyszczenia spływające z wodami opadowymi z linii komunikacyjnych,
- ♦ zanieczyszczenia atmosferyczne,
- ♦ zanieczyszczenia i skażenia z wysypisk i odpadów.

Infiltracja wód ze skażonych cieków powierzchniowych jest z kolei przyczyną zanieczyszczeń wód podziemnych. Na terenach użytkowanych rolniczo, których w

Gminie jest ponad 75%, największe zagrożenia są powodowane przez nawozy mineralne i środki ochrony roślin, szczególnie pestycydy.

Do najczęściej stwierdzanych zanieczyszczeń w wodach powierzchniowych i w mniejszym stopniu wodach podziemnych należy zaliczyć związki biogenne: azot amonowy, azotynowy i fosforowy, a także związki fenolowe, siarczki i detergenty.

Do największych źródeł zanieczyszczeń będących w ewidencji należą firmy:

- ♦ Baza Magazynowa Gminnej Spółdzielni w Wilamowicach,
- ♦ Spółdzielnia Produkcji i Usług Rolniczych w Wilamowicach
- ♦ Starobielska Fabryka Kos w Wilamowicach,
- ♦ Zakład Usługowo-Produkcyjny H.P.H. S.A. W Wilamowicach,
- ♦ „Mebloexpo” w Pisarzowicach,
- ♦ Firma „Biba-Styl” w Wilamowicach.

Gmina, mając program uregulowania gospodarki wodno-ściekowej, od roku 1994 rozpoczęła budowę oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej, korzystając również ze środków pomocowych WFOŚiGW, „Inred”, „Sapard”, „Ekofundusz”, a ostatnio przygotowała wniosek do NFOŚiGW na współfinansowanie przyłączy kanalizacyjnych w Pisarzowicach.

Obecnie eksploatowane są dwie oczyszczalnie ścieków:

- 1) mechaniczno-biologiczna w Zasolu Bielańskim (dla Zasola Bielańskiego i Wilamowic), o przepustowości 300-400 m³/dobę. Oczyszczalnia została oddana w użytkowanie w 1996 roku.
- 2) mechaniczno-biologiczna w Dankowicach (dla Dankowic i Starej Wsi) o przepustowości 300-400 m³/dzień. Oddana w użytkowanie w 2000 roku.

Od roku 2003 rozpoczęto budowę trzeciej i ostatniej oczyszczalni mechaniczno-biologicznej w Pisarzowicach dla Pisarzowic, Heczmarowic i gminy Kozy o przepustowości 800 m³/dobę w I etapie.

Oczyszczalnia jest inwestycją międzygminną, współfinansowaną między innymi ze środków „Ekofunduszu”, a termin oddania do eksploatacji planowany jest w 2005 roku.

Z uwagi na szybko rozwijające się budownictwo indywidualne (strefa podmiejska sąsiednich aglomeracji) i sporą migrację ludności, wszystkie

oczyszczalnie mają możliwość dobudowy kolejnych biobloków w miarę potrzeb.

W dwóch funkcjonujących oczyszczalniach, osiągających obciążenia rzędu 300 m³/dobę, zastosowana metoda oczyszczania ścieków pozwala na uzyskiwanie wysokich parametrów redukcji zanieczyszczeń, z wartościami wskaźników odpowiadających normom polskim i europejskim.

Obecnie na terenie Gminy eksploatowanych jest łącznie 60,690 km sieci kanalizacyjnej i siedem przepompowni ścieków. Liczba gospodarstw domowych i podmiotów usługowo-produkcyjnych przyłączonych do kanalizacji wynosi 838. Zakłada się, że na terenie Gminy może powstawać od około 1300 do 1700 m³/dobę ścieków.

Należy podkreślić, że Gmina jest w prawie 100% wyposażona w sieć wodociągową, administrowaną przez miejscowy ZWiK (183,811 km sieci, 1 stacja uzdatniania wody pitnej, 3 przepompownie) i bielską AQUA S.A. (65 km sieci – tylko w Pisarzowicach).

Tabela 2. Sieć wodociągowa – stan na 1.01.2004r.

Miejscowość	Ilość odbiorców	Dł. sieci śr. Ø 32 wmb	Dł. sieci śr. Ø 40 wmb	Dł. sieci śr. Ø 50- 60 wmb	Dł. sieci śr. Ø 90 wmb	Dł. sieci śr. Ø 110 wmb	Dł. sieci śr. Ø 160 wmb	Dł. sieci śr. Ø 225 wmb	Razem mb
Dankowice	696	541,90	24.291,50	67,00	7.257,00	19.739,00	6.275,00	2.099,00	60.270,40
Jawiszowice	20								
Heczmarowice	445	254,50	5.362,00	158,50	6.164,00	5.860,00	-	1.696,00	19.495,00
Harszówki	167								
Stara Wieś	390	201,50	2.932,00	3.890,00	-	1.004,00	11.499,00	687,00	20.213,50
Pisarzowice	250	187,00	10.675,50	3.023,00	3.093,00	3.629,00	1.635,00	-	22.242,50
Wilamowice	764	12.394,40	6.362,20	1.540,00	4.635,00	14.158,00	2.660,00	815,00	42.564,60
Zasole	180	100,00	4.042,50	67,00	5.816,00	5.860,00	3.140,00	-	19.025,50
Bieleńskie									
Bielany	16								
Razem	2928	13.679,30	53.665,70	8.745,50	26.965,00	50.250,00	25.209,00	5.297,00	183.811,50

Tabela 3. Sieć kanalizacyjna – stan na 1.01.2004r.

Miejscowość	Ilość dostawców	Dł. sieci śr. Ø 50 wmb	Dł. sieci śr. Ø 90 wmb	Dł. sieci śr. Ø 110 wmb	Dł. sieci śr. Ø 160 wmb	Dł. sieci śr. Ø 200 wmb	Dł. sieci śr. Ø 300 wmb	Dł. sieci śr. Ø 400 wmb	Razem mb
Dankowice	234	100,00	192,00	228,00	7.460,00	4.509,00	3.054,00	-	15.543,00
Wilamowice	544	-		2.516,50	15.308,50	12.367,00	1.404,00	605,00	32.201,00
Zasole Bielańskie	60	-		3.783,00	2.878,00	4.028,00	-	2.257,00	12.946,00
Razem	838	100,00	192,00	6.527,50	25.646,50	20.904,00	4.458,00	2.862,00	60.690,00

Bardzo ważnym elementem ochrony środowiska jest właściwa gospodarka odpadami komunalnymi. W roku 1997 z udziałem finansowym Gminy Wilamowice (21% udziału) zostało wybudowane międzygminne wysypisko odpadów w Kętach ze stacją odzysku surowców wtórnych, które obsługuje również tutejszy teren. Od roku 2000 odpady są również przyjmowane na wysypisko w Brzeszczach (bez segregacji).

W roku 1999 i roku 2000 Rada Miejska, stosownymi uchwałami w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy, uregulowała i zobowiązała wszystkich mieszkańców do segregacji odpadów (szkło, papier, plastik), oraz ich odbioru przez odpowiednie firmy. Pomimo intensywnych oddziaływań władz samorządowych na miejscową społeczność, jedynie ok. 30% właścicieli nieruchomości segreguje odpady i ma podpisane umowy na ich odbiór. Pragnąc ostatecznie rozwiązać problem przygotowano i przeprowadzono 13 czerwca br. tzw. „referendum śmieciowe”, jednak nie uzyskano wymaganego kworum 30% frekwencji. Przewiduje się w najbliższym okresie ponowne referendum.

W ramach opracowanego Programu Ochrony Środowiska Gminy Wilamowice z powodu braku badań statystycznych, przyjęto wskaźniki nagromadzenia odpadów komunalnych kształtujące się na średnim poziomie dla gmin miejsko-wiejskich w roku 2002:

- ♦ miasto – 1,22 m³/rok tj. 212 kg/rok (przy ciężarze objętościowym 174 kg/m³),
- ♦ wieś – 0,89 m³/rok tj. 205 kg/rok (przy ciężarze objętościowym 230 kg/m³).

Wyżej przyjęte wskaźniki nagromadzenia odpadów komunalnych są wskaźnikami planistycznymi obejmującymi odpady domowe jak również odpady z różnych form działalności usługowo-produkcyjnej. Bardzo ważnym zagadnieniem dla opracowania alternatyw zagospodarowania w przyszłości jest prognoza ilościowo-jakościowa ich powstawania. Dla potrzeb planistycznych (z uwagi na brak systematycznych badań) przyjęto, że jednostkowy objętościowy wskaźnik nagromadzenia odpadów będzie wzrastał, jako wynik rozwoju gospodarczego i wzrostu poziomu konsumpcji. Kierując się danymi z literatury przyjęto, że średni wzrost objętościowego jednostkowego wskaźnika nagromadzenia w badanym okresie wyniesie:

- ♦ miasto   2005 – 1,25 m³/rok
                  2010 – 1,30 m³/rok
                  2015 – 1,35 m³/rok
- ♦ wieś   2005 – 0,95 m³/rok
                  2010 – 1,05 m³/rok
                  2015 – 1,15 m³/rok

Natomiast wagowy jednostkowy wskaźnik nagromadzenia będzie się obniżał w wyniku wprowadzenia coraz nowocześniejszych technologii w zakresie opakowań i zmian ilościowo jakościowych składu morfologicznego odpadów komunalnych. Obniży się zatem ciężar objętościowy odpadów, co w konsekwencji spowoduje, że pomimo zakładanego stosunkowo wysokiego wzrostu jednostkowego wskaźnika nagromadzenia ilości wytwarzanych odpadów, będzie niewielki ich przyrost wagowy.

Założono, że ciężar objętościowy odpadów komunalnych w analizowanym okresie 2005 – 2015 będzie się obniżał o następujące wielkości:

- ♦ miasto   2005 – 171 kg/m³
                  2010 – 166 kg/m³
                  2015 – 161 kg/m³
- ♦ wieś   2005 – 215 kg/m³
                  2010 – 200 kg/m³
                  2015 – 185 kg/m³

Prognozowana ilość wytwarzanych odpadów w Gminie określono w jednostkach objętościowych i wagowych, przy założeniu, że liczba ludności kształtowała się będzie na nie zamienionym poziomie od roku 2002 co ilustruje tabela 4 dla miasta i tabela 5 dla sołectw. Dla prognoz planistycznych celowo przyjęto lata 2002 - 2015, gdyż dynamikę powstawania odpadów można wykazać jedynie przy dłuższym przedziale czasowym.

Tabela 4. Prognoza powstawania odpadów komunalnych na terenie Miasta
Wilamowice w latach 2002 - 2015.

Lata	Liczba mieszkańców	Wskaźnik nagromadzenia [m ³ /rok]	Ilość odpadów ogółem [m ³]	Ciężar nasypowy odpadów [Mg/m ³]	Ilość odpadów ogółem [Mg/rok]
1	2	3	4	5	6
2002	2.783	1,22	3.395	0,174	591
2003	2.783	1,23	3.423	0,173	592
2004	2.783	1,24	3.451	0,172	593
2005	2.783	1,25	3.479	0,171	595
2006	2.783	1,26	3.506	0,170	596
2007	2.783	1,27	3.534	0,169	597
2008	2.783	1,28	3.562	0,168	598
2009	2.783	1,29	3.590	0,167	599
2010	2.783	1,30	3.618	0,166	600
2011	2.783	1,31	3.646	0,165	601
2012	2.783	1,32	3.673	0,164	602
2013	2.783	1,33	3.701	0,163	603
2014	2.783	1,34	3.729	0,162	604
2015	2.783	1,35	3.757	0,161	605
Razem			50.069		8.376

Tabela 5. Prognoza powstawania odpadów komunalnych na terenie sołectw w latach 2002 - 2015.

Lata	Liczba mieszkańców	Wskaźnik nagromadzenia [m ³ /rok]	Ilość odpadów ogółem [m ³]	Ciężar nasypowy odpadów [Mg/m ³]	Ilość odpadów ogółem [Mg/rok]
1	2	3	4	5	6
2002	14.307	0,89	1 2.733	0,230	2.929
2003	14.307	0,91	13.019	0,225	2.929
2004	14.307	0,93	13.305	0,220	2.927
2005	14.307	0,95	13.592	0,22	2.922
2006	14.307	0,97	13.878	0,212	2.942
2007	14.307	0,99	14.164	0,209	2.990
2008	14.307	1,01	14.450	0,206	2.976
2009	14.307	1,03	14.736	0,203	2.991
2010	14.307	1,05	15.022	0,200	3.004
2011	14.307	1,07	15.308	0,197	3.016
2012	14.307	1,09	15.595	0,194	3.025
2013	14.307	1,11	15.881	0,191	3.033
2014	14.307	1,13	16.167	0,188	3.039
2015	14.307	1,15	16.453	0,185	3.044
Razem			204.303		41.767

Bilans odpadów komunalnych, które zgodnie z prognozą zostaną wytworzone na obszarze opracowania w latach 2002-2015 ilustruje poniższa tabela:

Tabela 6. Bilans odpadów komunalnych wytworzonych w latach 2002-2015

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem [m ³]	Ogółem [Mg]
1	Miasto Wilamowice	50.069	8.376
2	Wsie Gminy Wilamowice	204.303	41.767
3	RAZEM	254.372	50.143

Z analizy powyższych materiałów planistycznych oraz rezerw zasobowych istniejących nowoczesnych wysypisk w Kętach i Brzeszczach wynika wniosek, iż Gmina do roku 2013 nie będzie zmuszona do budowy własnego wysypiska odpadów komunalnych, pod warunkiem uruchomienia w Kętach kolejnego segmentu do 2007 roku.

Do najpilniejszych zadań wynikających z programu gospodarki odpadowej na terenie Gminy Wilamowice należy zaliczyć tematykę ujętą w poniższej tabeli.

Tabela 7. Zestawienie rzeczowo-finansowe

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa zadania</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Szacunkowy koszt realizacji (w tys. zł)</i>	<i>Uwagi</i>
1	2	3	4	5
1	Działalność edukacyjna w zakresie selektywnego gromadzenia odpadów, ograniczenia ich powstawania, spalania odpadów z tworzyw sztucznych i gumy, wypalania traw i ściernisk.	2004 - 2015	200	Realizacja przez Urząd Gminy. Rady Sołeckie, szkoły, Urzędy Parafialne
2	Powtórne zorganizowania referendum w/s opodatkowania się mieszkańców na wywóz odpadów.	2004 - 2005	20	Urząd Gminy
3	Likwidacja nielegalnie eksploatowanych tzw. „dzikich” składowisk.	2004 - 2006	200	Realizacja przez Urząd Gminy
4	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy selektywną zbiórką odpadów użytkowych.	2005 - 2006	250	Realizacja przez Urząd Gminy
5	Organizacja i rozwijanie systemu zbierania odpadów niebezpiecznych wydzielanych przez mieszkańców z odpadów komunalnych.	2005 - 2006	250	Realizacja przez Urząd Gminy
6	Wprowadzenie selektywnej zbiórki frakcji biologicznej odpadów komunalnych.	2008 - 2009	250	Realizacja przez Urząd Gminy
RAZEM:				1170

Łączny koszt realizacji wszystkich wyżej wyszczególnionych zadań gospodarki odpadowej w Gminie Wilamowice wynosi 1 170 tys. złotych.

Reasumując tematykę związaną ze stanem sanitarnym tutejszego terenu, należy podkreślić, że władze samorządowe Gminy Wilamowice przywiązują ogromną uwagę do stanu naturalnego środowiska i ochrony jego poszczególnych elementów tj. hydrosfery, atmosfery i pedosfery, mając dotychczas nie kwestionowane osiągnięcia w tej dziedzinie. Troska ta będzie pozytywnie skutkować w najbliższym okresie rozwijaniem produkcji zdrowej, ekologicznej żywności – w ważnej gałęzi tutejszej gospodarki jaką jest rolnictwo.

Gmina Wilamowice z uwagi na gęstość zaludnienia i wysoki poziom zagospodarowania nie dysponuje licznymi pamiątkami przyrody. Objęte ochroną konserwatorską są:

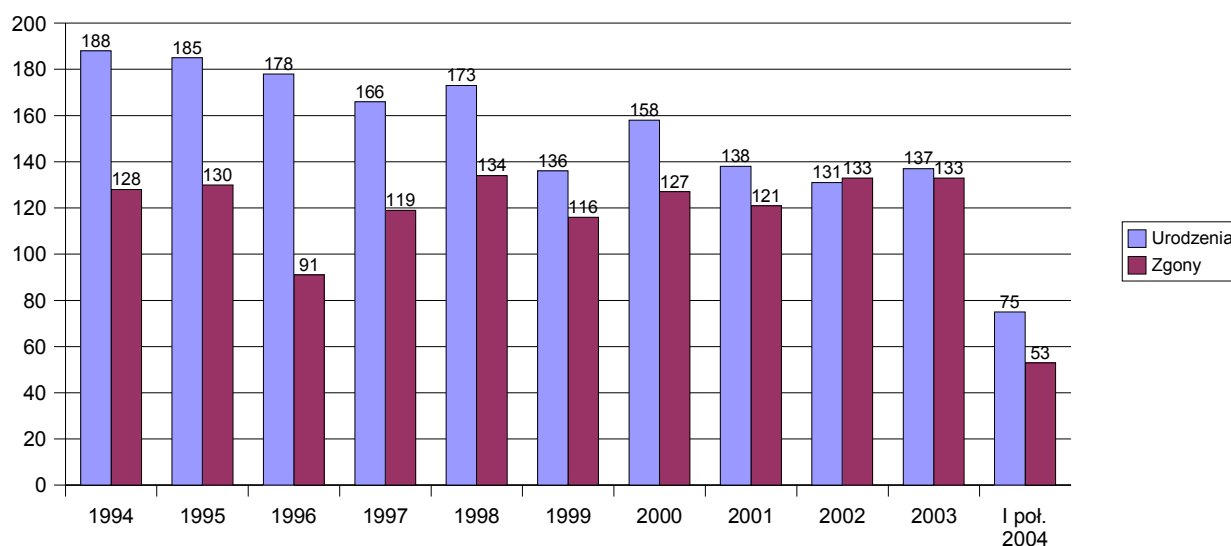
- ♦ dąb o obwodzie 425 cm – obok siedziby RSP – Stara Wieś,
- ♦ aleja lipowa o długości 1,5 km – 145 drzew (obok lipy, dąb szypułkowy, klon, jawor, drab) w Dankowicach,
- ♦ lipa drobnolistna o obwodzie 360 cm – na terenie RSP Dankowice,
- ♦ buk pospolity o obwodzie 365 cm – Dankowice-Dziadowizna

4. Analiza problematyki społecznej i demograficznej.

Jak wynika z analizy materiałów statystycznych dotyczących naturalnego ruchu ludności, Gmina Wilamowice była do niedawna jedną z nielicznych w Powiecie Bielskim, posiadającą dodatni przyrost naturalny. W roku 2002 liczba zgonów była minimalnie większa od liczby żywych urodzeń. Taka tendencja z zerowym, a nawet minusowym przyrostem naturalnym – podobnie jak w kraju – staje się tendencją stałą.

Dynamikę naturalnego ruchu ludności przedstawiono na poniższym diagramie.

Wykres 1. Liczba urodzin i liczba zgonów w Gminie Wilamowice

Liczba ludności Gminy na dzień 30 czerwca 2004 wynosiła 14783, co stanowiło 10% ludności Powiatu Bielskiego. Gęstość zaludnienia była ponad dwukrotnie większa od średniej w kraju. Pomimo zerowego w zasadzie przyrostu naturalnego liczba ludności wzrasta, co jest wynikiem imigracji ludności do Gminy. Średnio, rocznie imigruje około 70 osób z sąsiednich aglomeracji: Bielska-Białej, Górnego Śląska, Kęt i innych. Przybysze z zewnątrz to ludzie przeważnie o wyższym statusie społecznym i wykształceniu, budujący nowe domy indywidualne. Przoduje tu sołectwo Pisarzowice.

Najważniejszymi czynnikami decydującymi o imigracji są:

- ♦ położenie Gminy w strefie podmiejskiej,
- ♦ atrakcyjność terenu i stosunkowo niskie ceny parcel,
- ♦ czyste środowisko naturalne i przychylność władz samorządowych,
- ♦ uzbrojenie terenów budowlanych i poczucie bezpieczeństwa.

Należy podkreślić, że wg. raportów policji dotyczących przestępczości, Gmina Wilamowice należy do najbezpieczniejszych jednostek samorządowych w rewirze Komisariatu Kobiernice i w powiecie.

Podstawowe informacje dotyczące ludności na tle powiatu i województwa zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 8. Zbiorcze zestawienie informacji demograficznych.

Wyszczególnienie	Jednostka	Gmina Wilamowice	Powiat Bielsko-Biała	Województwo Śląskie
Liczba mieszkańców	tyś.	14,783 *	144,7	4742,9
Gęstość zaludnienia	osób/km ²	254	315	385
Stopa bezrobocia	%	15,8	13,9	16,2
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	współcz.	3,16	3,00	2,65
Ludność w wieku produkcyjnym	%	58,45	62,15	63,80
Przyrost naturalny	‰	0,0	0,1	-1,4 (na 2003r.)

* Stan na dzień 30.06.2004r.

Źródło: opracowano na podstawie Spisu Powszechnego w roku 2002.

Niezmiernie istotnym elementem rozwoju Gminy jest poziom wykształcenia mieszkańców. Z uwagi na brak na tutejszym terenie pełnych szkół średnich (jedynie trzy gimnazja), młodzież korzysta z placówek oświatowych i ośrodków uniwersyteckich Bielska-Białej, Kęt, Oświęcimia, Katowic i Krakowa. W strukturze wykształcenia przeważają osoby z przygotowaniem zasadniczym zawodowym (35,62%) i podstawowym (31,48%). Uderzająco niska jest ilość osób legitymujących się wykształceniem wyższym (5,15%) i policealnym (1,75%), przy czym dominują tu

kobiety. W poniższym zestawieniu przedstawiono poziom wykształcenia.

Tabela 9. Poziom wykształcenia mieszkańców wg. płci i wieku od lat 13.

<i>Płeć</i>	<i>Poziom wykształcenia</i>								<i>Razem</i>
	<i>Wyższe</i>	<i>Policealne</i>	<i>Ogólnokształcące</i>	<i>Średnie zawodowe</i>	<i>Zasadnicze zawodowe</i>	<i>Podstawowe</i>	<i>Brak wykształcenia podstawowego</i>	<i>Nieustalone</i>	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mężczyźni	258	58	125	1115	2567	1571	108	22	5824
Kobiety	358	151	346	1192	1691	2192	192	9	6131
Razem	616	209	471	2307	4258	3763	300	31	11955
Udział procentowy	5,15	1,75	3,94	19,29	35,62	31,48	2,51	0,26	100

Źródło: opracowano na podstawie Spisu Powszechnego z roku 2002.

Wprowadzenie reformy oświatowej i objęcie całej młodzieży obowiązkiem szkolnym na poziomie gimnazjalnym, w najbliższym przedziale czasowym zmieni obraz przedstawionej statystyki na bardziej korzystny. Według rozpoznania w tutejszych gimnazjach – wszyscy uczniowie klas III podejmują naukę w szkołach średnich. Z uwagi na elitarność studiów wyższych władze samorządowe Gminy będą zmuszone w przyszłości do utworzenia wydzielonego funduszu stypendialnego dla uzdolnionej studiującej młodzieży – celem zwiększenia liczby osób w tym przedziale.

O ilości młodzieży uczącej się, lecz nie tylko (część to bezrobotni, nie uczący się na utrzymaniu i obciążeniu materialnym rodzin), może dowodzić poniższa tabela.

Tabela 10. Rodziny z dziećmi w gospodarstwach domowych według liczby dzieci do lat 24 na utrzymaniu.

Wyszczególnienie	Rodziny z dziećmi							Dzieci			Przeciętna liczba dzieci do lat 24 na utrzymaniu w rodzinie
	Ogółem	Bez dzieci do lat 24 na utrzymaniu	Do lat 24 na utrzymaniu					Ogółem	W tym do lat 24 na utrzymaniu		
			Razem	1	2	3	4 i więcej		Razem	W tym w rodzinach z 4 dziećmi i więcej	
Ogółem	3047	613	2434	993	950	358	133	5704	4543	576	1,87

Źródło: opracowano na podstawie Spisu Powszechnego w roku 2002.

Pomimo powolnej tendencji starzenia się mieszkańców struktura ludności jest w miarę korzystna, gdyż osoby w wieku produkcyjnym stanowią ponad połowę ogółu populacji (58,45%).

Stopa bezrobocia wynosiła według Spisu Powszechnego z 2002 roku – 15,8%, a więc była wyższa niż w powiecie bielskim (13,9%). Główną przyczyną bezrobocia mężczyzn były i są nadal redukcje zatrudnienia w przemyśle wydobywczym pobliskich kopalń: Brzeszcze, Piast, Silesia, a także przemyśle metalowym Bielska-Białej i Czechowic. W przypadku kobiet – likwidacja przemysłu włókienniczego w Bielsku-Białej i Kętach. W związku z rozdrobnieniem rolnictwa znaczące rezerwy siły roboczej, zarówno kobiet jak i mężczyzn, znajdują się w tym dziale tutejszej gospodarki. Zwolnienia grupowe w sąsiednich zakładach pracy, to wynik między innymi dużej grupy emerytów (20,95%) - część jeszcze w wieku produkcyjnym i rencistów (10,85%). Dominujący w przeszłości model łączenia pracy najemnej z pracą na roli zmienił się na model: emeryt np. górnik + małe gospodarstwo. Emerytury rolnicze (głównie kobiety), a ostatnio unijne dopłaty obszarowe, powodują pozytywne tendencje do odchodzenia od powyższego schematu na rzecz powiększenia i specjalizacji gospodarstw rolnych oraz koncentracji ziemi.

Równolegle z przyspieszonym ostatnio rozwojem gospodarczym kraju, obserwuje się również powolne zmniejszanie się stopy bezrobocia w Gminie. Według informacji Powiatowego Urzędu Pracy na dzień 30.06.2004r. było zarejestrowanych 478 bezrobotnych, w tym:

- ♦ mężczyzn: 211,
- ♦ kobiet: 267.

Wielkość populacji w wieku produkcyjnym przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Mieszkańcy Gminy wg ekonomicznej aktywności na rynku pracy.

<i>Ludność wg grup wieku</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Razem (2+3)</i>	<i>Procentowy udział w stosunku do ogółu mieszkańców</i>
1	2	3	4	5
Przedprodukcyjnym	1945	1871	3816	26,25
Produkcyjni	4432	4066	8498	58,45
Poprodukcyjni	763	1462	2225	15,30
Razem	7140	7399	14539	100,00
Procentowy udział do ogółu mieszkańców w %	49,11	50,89	100,00	100,00

Źródło: Spis Powszechny w roku 2002.

Należy przypomnieć, że wg definicji GUS w/w grupy wiekowe to:

- ♦ **przedprodukcyjni** – mężczyźni i kobiety w wieku od 0 do 17 lat,
- ♦ **produkcyjni** – mężczyźni w wieku 18 – 64 lat, kobiety w wieku 18 – 59 lat,
- ♦ **poprodukcyjni** – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

W analizie potencjału demograficznego istotnym zagadnieniami jest aktywność ekonomiczna ludności Gminy i współzależność pomiędzy wykształceniem i stopą bezrobocia. W przypadku osób z wyższym wykształceniem wskaźnik zatrudnienia wynosi 84,1%, przy stopie bezrobocia 6,9% (odpowiednio: mężczyźni 84,9% i 4,5% i kobiety 83,6% i 8,7%). W przypadku osób z ukończonym wykształceniem podstawowym i bez tego wykształcenia wskaźnik zatrudnienia to zaledwie 12,3% i stopa bezrobocia aż 22,5% (odpowiednio: mężczyźni – 16,8% i 25,3%, kobiety – 9,3% i 18,8%). Widoczna jest tu wyraźna korelacja pomiędzy statusem wykształcenia, a wskaźnikiem zatrudnienia i stopą bezrobocia.

Według definicji GUS:

- ♦ bezrobotni to osoby w wieku 15 – 74 lat aktywnie poszukujący pracy,
- ♦ bierni zawodowo: osoby powyżej 15 lat nie pracujące (nie poszukujące pracy, nie zdolne do pracy, uczące się – pozostające na utrzymaniu),

- ♦ współczynnik aktywności zawodowej jest to udział osób aktywnych zawodowo (tj. pracujących i bezrobotnych) w liczbie ludności ogółem oraz danej grupy,
- ♦ wskaźnik zatrudnienia jest to udział osób pracujących w liczbie ludności ogółem oraz danej grupy,
- ♦ stopa bezrobocia jest to udział osób bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

Aktywność ekonomiczną przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 roku.

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy	Współczynnik aktywności zawodowej ^a	Wskaźnik zatrudnienia ^a	Stopa bezrobocia
		Razem	Pracujący	Bezrobotni					
		w %							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
OGÓŁEM	11464	6087	5173	914	5271	106	53,6	45,5	15,0
w tym w wieku produkcyjnym	8497	5921	5014	907	2483	93	70,5	59,7	15,3
Wyższe	616	547	509	38	58	11	90,4	84,1	6,9
Policealne i średnie	2987	2095	1823	272	856	36	71,0	61,8	13,0
Zasadnicze zawodowe	4258	2875	2399	476	1355	28	68,0	56,7	16,6
Podstawowe ukończone i nieukończone oraz bez wykształcenia szkolnego	3572	565	438	127	2992	15	15,9	12,3	22,5
Nie ustalono	31	5	4	1	10	16	33,3	26,7	20,0
MĘŻCZYŹNI	5571	3294	2850	444	2221	56	59,7	51,7	13,5
w tym w wieku produkcyjnym	4431	3225	2785	440	1154	52	73,6	63,6	13,6
Wyższe	258	224	214	10	28	6	88,9	84,9	4,5
Policealne i średnie	1298	938	850	88	346	14	73,1	66,2	9,4
Zasadnicze zawodowe	2567	1808	1544	264	737	22	71,0	60,7	14,6
Podstawowe ukończone i nieukończone oraz bez wykształcenia szkolnego	1426	320	239	81	1102	4	22,5	16,8	25,3
Nie ustalono	22	4	3	1	8	10	33,3	25,0	25,0

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy	Współczynnik aktywności zawodowej ^a	Wskaźnik zatrudnienia ^a	Stopa bezrobocia
		Razem	Pracujący	Bezrobotni					
		w %							
KOBIETY	5893	2793	2323	470	3050	50	47,8	39,8	16,8
w tym w wieku produkcyjnym	4066	2696	2229	467	1329	41	67,0	55,4	17,3
Wyższe	358	323	295	28	30	5	91,5	83,6	8,7
Policealne i średnie	1689	1157	973	184	510	22	69,4	58,4	15,9
Zasadnicze zawodowe	1691	1067	855	212	618	6	63,3	50,7	19,9
Podstawowe ukończone i nieukończone oraz bez wykształcenia szkolnego	2146	245	199	46	1890	11	11,5	9,3	18,8
Nie ustalono	9	1	1	-	2	6	33,3	33,3	-

Źródło: Spis Powszechny w roku 2002.

Mieszkańców Gminy Wilamowice należy zaliczyć do bardzo aktywnych społecznie. Świadczy o tym liczebność istniejących organizacji i stowarzyszeń, ilości imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, a także frekwencja w wyborach powszechnych sięgająca 60 – 70% (w wyborach 13.06.2004 – 29,89%).

W ciągu roku kalendarzowego jest organizowanych kilkadziesiąt uroczystości i imprez (LZS, TKKF, KGW, OSP Parafie, krwiodawcy, hodowcy gołębi, itd.).

Wykaz infrastruktury społecznej i obiektów użyteczności publicznej:

- ♦ Ochotnicze Straże Pożarne i obiekty – 5
- ♦ Ludowe Kluby Sportowe i TKKF – 7
- ♦ Stadiony sportowe (piłka nożna) – 4
- ♦ Sale gimnastyczne – 5
- ♦ Domy Kultury – 3
- ♦ Zespoły regionalne – 7
- ♦ Orkiestry dęte z zespołami mażorettek – 5
- ♦ Koła Gospodyń Wiejskich – 5
- ♦ Stowarzyszenia – 7
- ♦ Parafie – 5
- ♦ Koła Łowieckie – 2
- ♦ Przedszkola (332 dzieci, 15 oddziałów, 25 nauczycieli) – 3
- ♦ Ochronka (30 dzieci) – 1
- ♦ Szkoły Podstawowe (1228 dzieci, 51 oddziałów, 80 n-li) – 5

- ♦ Zespół Szkolno-Przedszkolny – 1
- ♦ Gimnazja (718 uczni, 27 oddziałów, 46 nauczycieli) – 3
- ♦ Niepubliczna Przychodnie Zdrowia – 3
- ♦ Urzędy Pocztowe – 3
- ♦ Posterunek Policji – 1

Pomimo dużej aktywności i zaradności zdecydowanej większości mieszkańców, spora grupa ludności wymaga pomocy ze strony Gminy. Dotyczy to osób poszukujących pracy, bez wykształcenia i konkretnego zawodu, oraz osób starszych, samotnych. Zadania w tym zakresie z powodzeniem realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który obok wykazanych poniżej świadczeń, organizuje również zbiórki odzieży i żywności.

Tabela 13. Liczba rodzin objętych pomocą przez GOPS Wilamowice.
Stan na dzień 30 czerwca 2004 roku.

<i>Lp.</i>	<i>Rodzaj świadczenia</i>	<i>Ilość rodzin objętych pomocą</i>
Ogółem rodziny objęte pomocą finansową w tym:		271
1	Zasiłki celowe	140
2	Dożywianie dzieci w szkole	82 (146 dzieci)
3	Dożywianie dzieci w przedszkolu	9
4	Zasiłek stały	8
5	Gwarantowany zasiłek okresowy	2
6	Zasiłek stały wyrównawczy	14
7	Zasiłek pielęgnacyjny	2
8	Zasiłek macierzyński okresowy	9
9	Zasiłek macierzyński jednorazowy	9
10	Usługi opiekuńcze	7
11	Składka na ubezpieczenia społeczne	14
12	Składka na ubezpieczenia zdrowotne	10
13	Praca socjalna	122

Tabela 14. Identyfikacja problemów

Lp.	Zadanie	Termin realizacji	Odpowiedzialny
1	2	3	4
1	Systematyczne i efektywne podnoszenie wyników nauczania w szkołach, celem wyrównywania szans młodzieży z tutejszej Gminy.	2004 - 2013	Dyrektorzy szkół
2	Doskonalenie materialnej bazy oświatowej zwłaszcza w zakresie pracowni informatycznych i językowych.	2004 - 2013	Dyrektorzy szkół Urząd Gminy
3	Prowadzenie właściwej preorientacji zawodowej w gimnazjach, celem zmniejszenia bezrobocia.	2004 - 2013	Dyrektorzy szkół
4	Utworzenie funduszu stypendialnego dla uzdolnionej młodzieży studiującej.	2005	Rada Gminy Urząd Gminy
5	Organizowanie robót publicznych, celem zmniejszenia bezrobocia.	2004 - 2013	Urząd Gminy
6	Doskonalenie pracy GOPS i utworzenie lokali socjalnych.	2004 - 2013	Dyrektor GOPS Urząd Gminy

5. Sytuacja gospodarcza

Zarówno miasteczko Wilamowice, jak i okoliczne sołectwa mają charakter rolniczy. Brak jest w Gminie większych zakładów przemysłowych, a istniejące firmy są zaliczane do małych i mini-przedsiębiorstw, często zatrudniających członków najbliższej rodziny. Do największych pod względem zatrudnienia zakładów produkcyjnych i handlowych należy zaliczyć:

- ♦ Meblo-Expo w Pisarzowicach (produkcja mebli) – około 200 osób,
- ♦ Biba-Styl w Wilamowicach (produkcja odzieży) – około 200 osób,
- ♦ FE-BA w Dankowicach (konfekcja lekka) – około 130 osób,
- ♦ Gmina Spółdzielnia S.Ch. w Wilamowicach – około 120 osób.

Obok przemysłu meblarskiego, odzieżowego, konfekcyjnego istnieją firmy w branży włókienniczej, metalowej, budowlanej, tworzyw sztucznych i innych. W sumie na dzień 31.05.2004r. było zarejestrowanych 105 firm z produkcją, które zatrudniają nie tylko mieszkańców Gminy. Ważnym działem w życiu gospodarczym są usługi, gdzie było zarejestrowanych 610 podmiotów gospodarczych – w dużej ilości jednoosobowych.

Usługi są reprezentowane przez różne ich rodzaje poczynając od fryzjerskich, kosmetycznych, protetyki stomatologicznej, obsługi podatkowo-finansowej, a na budowlanych, ślusarskich, elektrycznych i kamieniarskich kończąc.

Drugim co do liczebności rodzajem działalności jest handel, gdzie zarejestrowano 369 podmioty. Tak wysoka liczba podmiotów jest związana z tzw. handlem obwoźnym oraz z sezonowym zbytem nadwyżek płodów rolnych i hodowli (głównie ziemniaki, zboże, karpie). Na uwagę zasługuje dobra sieć sklepów i w mniejszym stopniu punktów gastronomicznych. W zakresie transportu towarowego o drogowego zewidencjonowano ponad 100 firm, a obszar ich działania obejmuje kraj i zagranicę. Pewną część środków transportowych wykorzystują gospodarstwa rolnicze w zasadzie tylko dla potrzeb własnych.

Na przestrzeni kilku ostatnich lat obserwuje się powolny, ale stały wzrost ilości działających podmiotów gospodarczych, przy czym zakładają je z reguły osoby młode. Równocześnie notuje się dużą dynamikę w zakresie zgłaszania

i likwidowania firm, a także ciągle zmiany form i rodzajów działalności. Zjawisko to jest podyktowane między innymi brakiem stabilnej i czytelnej polityki podatkowej w kraju, nadmiernym fiskalizmem, w tym także ze strony ubezpieczeń w ZUS, zmienną koniunkturą popytu i podaży, czy wreszcie wprowadzanymi unijnymi normami jakościowymi.

W sumie zarejestrowanych było na koniec maja bieżącego roku 1207 podmiotów gospodarczych, z czego nieokreślona liczba prowadzi działalność poza granicami Gminy (brak danych statystycznych).

Pomimo niedużej wielkości i słabego rozwoju przemysłu Gmina Wilamowice jest znana w skali województwa śląskiego i także za granicą z kilku wyrobów.

Można do nich zaliczyć kosy z akcesoriami (eksport do UE, Rosji, Ukrainy, Litwy) i maczety (eksport do Ameryki Południowej) – produkowane przez Starobielską Fabrykę Kos w Wilamowicach. Firma FE-BA z Dankowic eksportuje do UE i krajów byłego Związku Radzieckiego, duże ilości damskich strojów kąpielowych. Monopolistą w skali kraju jest mała firma z Dankowic produkująca metodą chałupniczą wysokiej jakości futerały na instrumenty smyczkowe i dęte, z dużym eksportem do UE. Znana jest w okolicy jakość hodowanego tu karpia królewskiego, tzw. „Wilamowski chleb” wypiekany na skalę przemysłową przez Gminną Spółdzielnię S.Ch. oraz mniejsze piekarnie (Holerek-Wójcik, Figwer-Zdrowak, Manda), a także wysokiej jakości wyroby wędliniarskie.

Wymienione produkty w połączeniu z ciekawym miejscowym folklorem, tradycyjną gościnnością mieszkańców i poprawiającym się stale stanem środowiska naturalnego stwarzają sprzyjające warunki do powstawania gospodarstw agroturystycznych.

W poniższych tabelach przedstawiono ilości firm co do sposobu rejestracji i rodzaju działalności.

Tabela 15. Klasyfikacja podmiotów gospodarczych wg sposobu rejestracji (stan na 31.05.2004r.)

<i>Sposób rejestracji</i>	<i>Liczba firm</i>
<i>1</i>	<i>2</i>
Wpis do ewidencji działalności gospodarczej	1169
Krajowy Rejestr Sądowy (KRS)	38
Razem	1207

Tabela 16. Klasyfikacja podmiotów gospodarczych wg rodzajów prowadzonej działalności gospodarczej (stan na 31.05.2004r.)

<i>Rodzaj działalności (branża)</i>	<i>Liczba podmiotów</i>
<i>1</i>	<i>2</i>
Usługi	610
Produkcja	105
Handel	369
Restauracje i gastronomia	20
Transport towarowy i drogowy	103
Razem	1207

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy Wilamowice.

O wielkości i kondycji ekonomicznej działających tu firm, dowodzi wysokość płaconego do Gminy podatku od nieruchomości. Według danych Wydziału Finansowego Urzędu Gminy do największych płatników w 2003 należeli:

1.	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów Katowice	534 053,30
2.	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Wilamowice	353 846,50
3.	Beskidzka Energetyka Bielsko-Biała	205 222,80
4.	Gminna Spółdzielnia „SCh” Wilamowice	170 117,30
5.	Telekomunikacja Polska S.A. Bielsko-Biała	113 785,00
6.	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownicze	108 780,50
7.	Górnośląska Spółka Gazownicza Zabrze	80 020,60
8.	Zakład „AGA” Pisarzowice	69 801,80
9.	Biuro Projektów – Katowice	50 385,54
10.	Starobielska Fabryka Kos	47 626,20
11.	Meblo-Expo Pisarzowice	43 497,50
12.	„Górecki” Sp. J. Kęty	16 346,10

Z analizy głównych źródeł utrzymania ludności wynika, że ponad 50% mieszkańców żyje z pracy najemnej, a następnie w kolejności z emerytury (ponad 20%) i renty (prawie 21%). Stosunkowo mała liczba ludności - jak na ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych - deklaruje źródło utrzymania z własnej działalności pozarolniczej (prawie 7%) oraz z gospodarstwa rolnego

(4,04%). Taka struktura utrzymywania się świadczy o dwuzawodowości tj. łączeniu pracy najemnej z innymi zajęciami zarobkowania, np. z własnego gospodarstwa. Z uwagi na dynamikę zjawisk ekonomicznych dane statystyczne ze Spisu Powszechnego z roku 2002 należy traktować orientacyjnie w stosunku do aktualnej sytuacji. Można przyjąć, że zmniejszyła się ilość osób korzystających z rent z uwagi na obostrzenia ZUS w tym zakresie. Wprowadzenie dopłat obszarowych od hektara w 2004 roku spowoduje zwiększenie liczby osób których źródłem utrzymania będzie gospodarstwo rolne.

Rosnąca ilość podmiotów gospodarczych podniesie procent mieszkańców utrzymujących się z własnej działalności pozarolniczej. Powyższe tendencje będą możliwe do uchwycenia przy kolejnym spisie powszechnym.

Tabela 17.   Ludność gminy według głównego źródła utrzymania.

<i>Źródło utrzymania</i>	<i>Z pracy najemnej</i>	<i>Własna działalność pozarolnicza</i>	<i>Z gospodarstwa rolnego</i>	<i>Emerytura</i>	<i>Renta</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Razem (od 2 do 7)</i>
1	2	3	4	5	6	7	8
a) własne	3897	465	348	2429	1218	499	8856
b) utrzymywani	3536	546	240	591	352	418	5683
Razem (a+b)	7433	1011	588	3020	1570	885	14539
Udział procentowy	51,12%	6,95%	4,04%	20,95%	10,85%	6,09%	100,00%

Źródło: opracowano na podstawie Spisu Powszechnego w roku 2002.

Istotnym działem gospodarki Gminy jest rolnictwo, które ma dobre warunki rozwoju pod względem klimatycznym, glebowym i hipsometrii terenu. Okres ze średnią dobową temperaturą powyżej 5° C, znany jako okres wegetacyjny, trwa przez około 220 dni i nie wykazuje istotnych różnic terytorialnych. Długość okresu bez przymrozkowego to około 170-180 dni, a opady atmosferyczne wahają się w granicach 800-900 mm rocznie. Największą powierzchnię około 78% zajmują gleby bielcowe i pseudobielcowe w Wilamowicach, Pisarzowicach i Starej Wsi, mniejszy udział mają na terenie Heczmarowic i Zasola Bielańskiego. Urodzajne gleby brunatne występują głównie w Dankowicach, Zasolu Bielańskim i Odsolu w Heczmarowicach. W dolinach rzecznych zalegają mady i pochodne. Zgodnie

z klasyfikacją omawiane gleby są w większości zaliczane do trzech (IIIa i IIIb) i czwartych (IVa i IVb) klas bonitacyjnych. Sprzyjające warunki i wysoka kultura rolna składają się na osiąganą ponadprzeciętną wydajność z ha i jakość produkcji rolniczej.

Tabela 18. Charakterystyka użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych.

<i>Rodzaj gruntów</i>	<i>Powierzchnia w ha</i>	<i>Udział procentowy</i>
1	2	3
Grunty orne (w tym odłogi 6,6%, ugory 1,1%)	3381,5	75,3%
Sady	41,9	0,9%
Łąki	254,1	5,7%
Pastwiska	30,7	0,7%
Lasy i grunty leśne	202,6	4,5%
Pozostałe grunty	578,1	12,9%
Razem	4488,9	100,0%

Źródło: opracowanie na podstawie Spisu Powszechnego w roku 2002.

Na uwagę zasługuje wysoki udział gruntów ornych w ogólnej liczbie gruntów, przy małym procencie sadów i lasów. Spora ilość odłogowanej ziemi w gruntach ornych wynosząca blisko 7% w najbliższym okresie zostanie zapewne zagospodarowana z uwagi na unijne płatności obszarowe.

Gospodarstwa rolne w Gminie są mocno rozdrobnione i najmniejsze z nich 1 – 2 hektarowe produkują na potrzeby własne. Na 2145 gospodarstw indywidualnych ponad 58% ma do 1 ha użytków rolnych, około 24% ma od 1-2 ha, 2 do 5 ha to tylko 12%, odpowiednio 5 do 10 ha prawie 4% i zaledwie 1,7% to gospodarstwa o powierzchni powyżej 10 ha.

Notuje się w ostatnim okresie tendencję do koncentracji ziemi i powiększania się ilości gospodarstw towarowych, o areale powyżej 5 hektarów.

Tabela 19. Użytkownicy gospodarstw indywidualnych wg powierzchni użytków rolnych.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Powierzchnia użytków rolnych</i>				
		<i>Do 1 ha</i>	<i>1-2</i>	<i>2-5</i>	<i>5-10</i>	<i>10 h i więcej</i>
<i>Ogółem</i>	2145	1251	521	258	79	36

Źródło: opracowano na podstawie Spisu Powszechnego w roku 2002.

W tutejszym terenie istnieją również cztery gospodarstwa spółdzielcze i 6 kółek rolniczych, które obok produkcji rolniczej świadczą również usługi na rzecz gospodarstw indywidualnych. Zarówno spółdzielnie jak i kółka rolnicze użytkują własne grunty jak i wzięte w dzierżawę.

W roku 2004 areał uprawiany przez spółdzielnie wynosił:

- ♦ Spółdzielnia Produkcyjna i Usług Rolniczych w Wilamowicach - 215,77 ha
- ♦ RSP Pisarzowice - 243,51 ha
- ♦ RSP Dankowice - 157,6 ha
- ♦ RSP Stara Wieś - 25,7 ha

W strukturze upraw w Gminie przeważają zboża (w większości pszenica i jęczmień), rośliny okopowe (głównie ziemniaki), rośliny oleiste (rzepak) i paszowe. W hodowli dominuje produkcja trzody chlewnej i bydła opasowego. Ważnym elementem rolnictwa w Gminie jest gospodarka rybacka z uwagi na dużą powierzchnię zajmowaną przez stawy oraz wieloletnie tradycje hodowli ryb. Gospodarka rybacka zajmuje około 250 ha lustra wody z tendencją dalszego rozwoju, gdyż tutejszy teren jest zasobny w wody powierzchniowe i podziemne. W działach specjalnych rolnictwa dynamicznie rozwijają się specjalistyczne gospodarstwa w zakresie szkółkarstwa (krzewy ozdobne), kwiaciarstwa i uprawy warzyw pod osłonami. Największe z nich w Pisarzowicach, zatrudnia kilkadziesiąt osób i jest potentatem w skali kraju, ze sporym eksportem.

Mała przeciętna wielkość gospodarstwa i korzystne sąsiedztwo aglomeracji Śląska i Bielska-Białej stwarzają dogodne warunki rozwoju tutejszego rolnictwa o typie podmiejskim, to jest z nastawieniem na produkcję ogrodniczą, warzywniczą, szkółkarstwo i kwiaciarnictwo oraz produkcję hodowlaną.

Według informacji Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Bielsku-Białej do dnia 30.06.2004r. o dopłaty obszarowe wystąpiło 700 gospodarstw rolnych (prawie 80%), co stawia Gminę Wilamowice w czołówce Województwa Śląskiego. Świadczy to również o wzrastającym zainteresowaniu produkcją roślinną.

Duże zapotrzebowanie na dobrą zdrową żywność, w połączeniu ze wsparciem gospodarstw w środki z unijnych dopłat, zdynamizuje w najbliższym okresie rolnictwo Gminy.

Na zakończenie rozważań sytuacji gospodarczej Gminy należy podkreślić, że Rada Miejska w kwietniu i maju 2004 roku uchwaliła nowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla: Pisarzowic, Dankowic, Heczmarowic, Starej Wsi i Zasola Bielańskiego, a 23 lipca br. uchwali dla Wilamowic. Ten ważny akt prawny w połączeniu z pracowitością miejscowego społeczeństwa i władz samorządowych, wraz z przewidywanymi środkami strukturalnymi Unii Europejskiej, w znaczącym stopniu przyspieszą rozwój gospodarczy Gminy Wilamowice.

V. Realizacja zadań i projektów w latach 2004 – 2006 ze źródłami finansowania i priorytetyzacją

1. Infrastruktura gospodarcza, transport i łączność

Tabela 20.

Priorytet	Nazwa inwestycji	Źródła finansowania	Finansowanie w latach (w tys. złotych)			
			2004	2005	2006	Ogółem
I	Przebudowa kanalizacji deszczowej oraz zagospodarowanie ulicy św. Floriana w Pisarzowicach	Budżet Gminy	-	88	-	88
		Fundusze Strukturalne	-	434	-	434
		Budżet Państwa	-	57	-	57
		Wartość zadania	-	579	-	579
II	Modernizacja ulicy Biwakowej w Starej Wsi – dł.1287mb	Budżet Gminy	-	-	100	100
		Fundusze Strukturalne	-	-	498	498
		Budżet Państwa	-	-	66	66
		Wartość zadania	-	-	664	664
III	Przebudowa mostu na ul. Pasieki w Pisarzowicach	Budżet Gminy	-	-	150	150
		Fundusze Strukturalne	-	-	-	-
		Budżet Państwa	-	-	-	-
		Wartość zadania	-	-	150	150
IV	Odwodnienie skrzyżowania ul. Szkolna – Krakowska w Heczmarowicach	Budżet Gminy	-	-	87	87
		Fundusze Strukturalne	-	-	-	-
		Budżet Państwa	-	-	-	-
		Wartość zadania	-	-	87	87
V	Przebudowa ul. Gen Andersa od ul. Mickiewicza do ul. Ogrodowej w Wilamowicach – Dł. 1000 m	Budżet Gminy	-	-	81	81
		Fundusze Strukturalne	-	-	405	405
		Budżet Państwa	-	-	54	54
		Wartość zadania	-	-	540	540
VI	Przebudowa mostu na ul. Czernichowskiej w Pisarzowicach	Budżet Gminy	-	-	200	200
		Fundusze Strukturalne	-	-	-	-
		Budżet Państwa	-	-	-	-
		Wartość zadania	-	-	200	200

VII	Budowa parkingu przy LKS Wilamowice [powierzchnia 2440 m ²]	Budżet Gminy	-	38	-	38
		Fundusze	-	187	-	187
		Strukturalne				
		Budżet Państwa	-	25	-	25
		Wartość zadania	-	250	-	250
VIII	Przebudowa ul. Aleja Młyńska w Dankowicach –dł. 2400 mb	Budżet Gminy	-	420	500	920
		Fundusze	-	500	500	1000
		Strukturalne				
		Budżet Państwa	-	-	-	-
		Wartość zadania	-	920	1000	1920
IX	Budowa parkingu przy Cmentarzu w Heczmarowicach [powierzchnia 611 m ²]	Budżet Gminy	-	63	-	63
		Fundusze	-	-	-	-
		Strukturalne				
		Budżet Państwa	-	-	-	-
		Wartość zadania	-	63	-	63
X	Budowa parkingu przy Cmentarzu w Wilamowicach [powierzchnia. 300 m ²]	Budżet Gminy	-	30	-	30
		Fundusze	-	-	-	-
		Strukturalne				
		Budżet Państwa	-	-	-	-
		Wartość zadania	-	30	-	30
		Razem		1842	2641	4483

2. Oświata, Ochrona Zdrowia i Sport

Tabela 21.

Priorytet	Nazwa inwestycji	Źródła finansowania	Finansowanie w latach (w tys. złotych)			
			2004	2005	2006	Ogółem
I	Rozbudowa Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Pisarzowicach	Budżet Gminy	96	853	176	1125
		Fundusze Strukturalne	470	4263	874	5607
		Budżet Państwa	62	568	116	746
		Wartość zadania	628	5684	1166	7478
II	Przebudowa Ośrodka Zdrowia w Wilamowicach	Budżet Gminy	29	118	81	228
		Fundusze Strukturalne	143	584	395	1122
		Budżet Państwa	19	77	52	148
		Wartość zadania	191	779	528	1498
III	Modernizacja budynku Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Wilamowicach	Budżet Gminy	-	138	-	138
		Fundusze Strukturalne	-	683	-	683
		Budżet Państwa	-	91	-	91
		Wartość zadania	-	912	-	912
IV	Budowa pawilonu sportowego LKS w Pisarzowicach	Budżet Gminy	-	45	64	109
		Fundusze Strukturalne	-	221	315	536
		Budżet Państwa	-	29	42	71
		Wartość zadania	-	295	421	716
V	Przebudowa Ośrodka Zdrowia w Dankowicach wraz z zagospodarowaniem otoczenia	Budżet Gminy	-	68	-	68
		Fundusze Strukturalne	-	337	-	337
		Budżet Państwa	-	45	-	45
		Wartość zadania	-	450	-	450
		Razem	819	8120	2115	11054

3. Ochrona Dziedzictwa Regionalnego i Kulturowego Gminy

Tabela 22.

<i>Priorytet</i>	<i>Nazwa inwestycji</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Finansowanie w latach (w tys. złotych)</i>			
			<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>Ogółem</i>
I	Przebudowa Domu Ludowego w Hecznarowicach	Budżet Gminy	-	252	-	252
		Fundusze Strukturalne	-	-	-	-
		Budżet Państwa	-	-	-	-
		Wartość zadania	-	252	-	252
		Razem	-	252	-	252

4. Ochrona Środowiska

Tabela 23.

Priorytet	Nazwa inwestycji	Źródła finansowania	Finansowanie w latach (w tys. złotych)			
			2004	2005	2006	Ogółem
I	Budowa oczyszczalni ścieków w Pisarzowicach wg projektu: „Ochrona ujęć wody dla aglomeracji Górnego Śląska poprzez budowę oczyszczalni ścieków w Pisarzowicach wraz z kolektorami przesyłowymi z gmin Wilamowice i Kozy”- kontynuacja - przepustowość 798 m ³ /d	Budżet Gminy	4952	480	-	5432
		Fundusze Strukturalne	-	-	-	-
		Budżet Państwa	-	-	-	-
		Wartość zadania	4952	480	-	5432
II	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Pisarzowicach i Heczmarowicach – kolektor i kanalizacja prawobrzeżnej części Pisarzowice – Etap II (budowa kanałów bocznych i przyłączy – część prawobrzeżna)-dł. 13121,5 mb, 290 budynków	Budżet Gminy	-	4601	-	4601
		Fundusze Strukturalne	-	-	-	-
		Budżet Państwa	-	-	-	-
		Wartość zadania	-	4601	-	4601
III	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Dankowicach	Budżet Gminy	-	186	-	186
		Fundusze Strukturalne	-	932	-	932
		Budżet Państwa	-	124	-	124
		Wartość zadania	-	1242	-	1242
IV	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Pisarzowicach i Heczmarowicach – kolektor i kanalizacja lewobrzeżnej części– Etap III (budowa kanałów bocznych i przyłączy – część lewobrzeżna) – dł. 15143,0 mb, 207 budynków	Budżet Gminy	-	709	-	709
		Fundusze Strukturalne	-	3544	-	3544
		Budżet Państwa	-	472	-	472
		Wartość zadania	-	4725	-	4725
V	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Pisarzowicach i Heczmarowicach – kolektor i kanalizacja Heczmarowic – Etap IV (budowa kanałów bocznych i przyłączy – Heczmarowice) – długość 14.574, 5 mb, 243 budynki	Budżet Gminy	-	480	300	780
		Fundusze Strukturalne	-	2400	1500	3900
		Budżet Państwa	-	320	200	520
		Wartość zadania	-	3200	2000	5200

VI	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Zasolu Bielańskim w rejonie ulic Solskiego, Słonecznej, Żwirki i Wigury, Solnej i Pięknej – dł. 3247,0 mb, 39 budynków	Budżet Gminy	-	90	75	165
		Fundusze	-	450	375	825
		Strukturalne				
		Budżet Państwa	-	60	50	110
		Wartość zadania	-	600	500	1100
VII	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic Sobieskiego, Orzeszkowej i Chopina w Wilamowicach – dł. 1186,5 mb, 23 budynki	Budżet Gminy	-	-	65	65
		Fundusze	-	-	321	321
		Strukturalne				
		Budżet Państwa	-	-	42	42
		Wartość zadania	-	-	428	428
RAZEM:			4952	14848	2928	22728

5. Zbiornicze zestawienie zadań i projektów

Tabela 24.

<i>Nazwa priorytetu</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Finansowanie w latach (w tys. złotych)</i>				<i>Udział [%]</i>
1	2	3	4	5	6	7
INFRASTRUKTURA GOSPODARCZA, TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ		2004	2005	2006	Ogółem	
	Budżet Gminy	-	639	1118	1757	39
	Fundusze Strukturalne	-	1121	1403	2524	56
	Budżet Państwa	-	82	120	202	5
	Wartość zadania	-	1842	2641	4483	100
OŚWIATA, OCHRONA ZDROWIA I SPORT		2004	2005	2006	Ogółem	
	Budżet Gminy	125	1222	321	1668	15
	Fundusze Strukturalne	613	6088	1584	8285	75
	Budżet Państwa	81	810	210	1101	10
	Wartość zadania	819	8120	2115	11054	100
OCHRONA DZIEDZICTWA REGIONALNEGO I KULTUROWEGO GMINY		2004	2005	2006	Ogółem	
	Budżet Gminy	-	252	-	252	100
	Fundusze Strukturalne	-	-	-	-	-
	Budżet Państwa	-	-	-	-	-
	Wartość zadania	-	252	-	252	100
OCHRONA ŚRODOWISKA		2004	2005	2006	Ogółem	
	Budżet Gminy	4952	6546	440	11938	52
	Fundusze Strukturalne	-	7326	2196	9522	42
	Budżet Państwa	-	976	292	1268	6
	Wartość zadania	4952	14848	2928	22728	100

6. Zbiorczy Plan Finansowy Inwestycji na lata 2004 – 2006

Tabela 25.

<i>Źródła finansowania</i>	<i>Finansowanie w latach (w tys. złotych)</i>				<i>Udział [%]</i>
2	3	4	5	6	7
	2004	2005	2006	Ogółem	
Budżet Gminy	5077	8659	1879	15615	40
Fundusze Strukturalne	613	14535	5183	20331	53
Budżet Państwa	81	1868	622	2571	7
Wartość zadania	5771	25062	7684	38517	100

7. Analiza wieloletnich planów finansowych w latach 2000-2006r.

Tabela 26

Lp.	Wyszczególnienie	2000r. [w tys.]	2001r. [w tys.]	2002r. [w tys.]	2003r. [w tys.]	2004r. [w tys.]	2005r. [w tys.]	2006r. [w tys.]
1	* Dochody - ogółem	14647	16922	18273	19676	20409	19600	20650
2	Wydatki bieżące-ogółem	12403	13643	15402	16161	16471	17527	18750
3	Środki do dyspozycji	2244	3279	2871	3515	3938	2073	1900
4	* Wydatki majątkowe	2661	2818	2014	5345	5516	9013	1897
5	Nadwyżka + Deficyt - (3-4)	- 417	+ 461	+ 857	- 1830	- 1578	- 7575	+ 3
6	Przychody -ogółem	1714	780	721	2260	2192	7575	755
	Zaciągnięty dług	1357	227	287	1396	1776	7575	755
	Inne Źródła	357	553	434	1064	416	-	-
7	Dochody - ogółem	744	807	514	214	614	635	758
	Splata długu	744	807	514	214	614	635	758
8	Umorzenie długu	22	112	56	67	122	-	-
9	Skumulowany dług	2647	1955	1672	2787	3827	10767	10764
10	Stosunek środków do dyspozycji do dochodów ogółem (3:1)	15,32%	19,38%	15,71%	17,86%	19,30 %	10,58%	9,20%
11	Stosunek skumulowanego długu do dochodów ogółem (9:1)	18,07%	11,55%	9,15%	14,16%	18,75%	54,93%	52,13%
12	Wskaźnik dochodowości (w zł. na osobę) – tylko dochody własne	463	546	568	553	568	608	651

* w materiałach nie uwzględniono planowanych do uzyskania środków z budżetu Państwa i funduszy strukturalnych.

Uwagi do tabeli:

1. Przedstawione materiały opracowano dla lat 2000-2003 na podstawie sprawozdania Rb- NDS o nadwyżce i deficycie oraz bilansów z wykonania budżetu.

Dla okresu 2004-2006- na podstawie przewidywanego wykonania budżetu.

2. W materiałach uwzględniono dotacje w następującej wysokości w latach:

- ♦ w roku 2004 - dotację z EKOFUNDUSZ-u   2.284 tys. zł.
- ♦ dotację z SAPARD-u   95 tys. zł.
- ♦ w roku 2005 - dotację z EKOFUNDUSZ-u   312 tys. zł.

3. Średnio roczny wzrost dochodów własnych , dotacji i subwencji oraz wydatków bieżących w latach 2004-2006 przyjęto w wysokości – 7%

4. Deficyt budżetowy w wysokości 8.255 tys. zł. będzie pokryty zaciągniętymi pożyczkami, w tym:

jej wpływ w roku (2005 7.500 tys. zł.) bez 75 tys. zł. zaciągniętych w 2004r.

(2006 755 tys. zł.)

splatę dalszych pożyczek zaplanowano w okresie od 2007 roku do 2017 roku

5. Średni dochód na mieszkańca ustalono na podstawie:

- ♦ w latach 2000-2013 w oparciu o wykonanie dochodów własnych i liczbę mieszkańców w tych latach
- ♦ w latach 2004-2006 w oparciu o przewidywane wykonanie dochodów własnych i liczbę mieszkańców wg stanu na dzień 31.XII.2003r.

8. Przygotowanie inwestycji pod względem prawno-organizacyjnym

Tabela 27.

INFRASTRUKTURA GOSPODARCZA, TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ							
L.p.	Nazwa inwestycji	Zgodność z PPZT	WZiZT	Projekt i kosztorysy	Pozwolenie lub zgłoszenie	Przetarg	Koszt całkowity brutto [tyś. zł.]
I.	Przebudowa kanalizacji deszczowej oraz zagospodarowanie terenu przy Szkole w Pisarzowicach	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	579
II.	Modernizacja ulicy Biwakowej w Starej Wsi – dł.1287mb	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	664
III.	Przebudowa mostu na ul. Pasieki w Pisarzowicach	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	150
IV.	Odwodnienie skrzyżowania ul. Szkolna-Krakowska w Hecznarowicach	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	87
V.	Przebudowa ul. Gen Andersa od ul. Mickiewicza do ul. Ogrodowej w Wilamowicach – Dł. 1000 m	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	0
VI.	Przebudowa mostu na ul. Czernichowskiej w Pisarzowicach	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	200
VII.	Budowa parkingu przy LKS Wilamowice	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	250
VIII.	Przebudowa ul. Aleja Młyńska w Dankowicach	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	1920
IX.	Budowa parkingu przy Cmentarzu w Hecznarowicach	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	63
X.	Budowa parkingu przy Cmentarzu w Wilamowicach	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	30

Tabela 28.

OŚWIATA, OCHRONA ZDROWIA I SPORT							
L.p.	Nazwa inwestycji	Zgodność z PPZT	WZiZT	Projekt i kosztorysy	Pozwolenie lub zgłoszenie	Przetarg	Koszt całkowity brutto [tyś. zł.]
I.	Rozbudowa szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Pisarzowicach	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	7478
II.	Przebudowa Ośrodka Zdrowia w Wilamowicach	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	1498
III.	Modernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego i Gimnazjum w Wilamowicach	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE	912
IV.	Budowa pawilonu sportowego LKS w Pisarzowicach	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE	716
V.	Przebudowa Ośrodka Zdrowia w Dankowicach wraz z zagospodarowaniem otoczenia	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	450

Tabela 29.

OCHRONA DZIEDZICTWA REGIONALNEGO I KULTUROWEGO GMINY							
L.p.	Nazwa inwestycji	Zgodność z PPZT	WZiZT	Projekt i kosztorysy	Pozwolenie lub zgłoszenie	Przetarg	Koszt całkowity brutto [tyś. zł.]
I.	Przebudowa Domu Ludowego w Heczmarowicach	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE	252

Tabela 30.

OCHRONA ŚRODOWISKA							
Lp.	Nazwa inwestycji	Zgodność z PPZT	WZiZT	Projekt i kosztorysy	Pozwolenie lub zgłoszenie	Przetarg	Koszt całkowity brutto [tyś. zł.]
I.	Budowa oczyszczalni ścieków w Pisarzowicach wg projektu: „Ochrona ujęć wody dla aglomeracji Górnego Śląska poprzez budowę oczyszczalni ścieków w Pisarzowicach wraz z kolektorami przesyłowymi z gmin Wilamowice i Kozy” - - przepustowość 798 m³/d	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	5432
II.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Pisarzowicach i Heczarnowicach – kolektor i kanalizacja prawobrzeżnej części Pisarzowice – Etap II (budowa kanałów bocznych i przyłączy – część prawobrzeżna Pisarzowic)	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	4601
III.	Modernizacja stacji uzdatniania wody pitnej w Dankowicach	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE	1416
IV.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Pisarzowicach i Heczarnowicach – kolektor i kanalizacja lewobrzeżnej części Pisarzowice – Etap III (budowa kanałów bocznych i przyłączy – część lewobrzeżna Pisarzowic) – dł. 15143,0 mb	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE	6905
V	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Pisarzowicach i Heczarnowicach – kolektor i kanalizacja Heczarnowic – Etap IV (budowa kanałów bocznych i przyłączy – Heczarnowice)	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE	5200
VI.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Zasolu Bielańskim w rejonie ulic Solskiego, Słonecznej, Żwirki i Wigury, Solnej i Pięknej – dł. 3247,0 mb	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	1100
VII.	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic Sobieskiego, Orzeszkowej i Chopina w Wilamowicach – dł. 1186,5 mb	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	428

VI. Planowane projekty w latach 2007 – 2013

Tabela 31.

<i>Infrastruktura gospodarcza, Transport i Łączność</i>				
<i>Priorytet</i>	<i>Nazwa inwestycji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Wartość szacunkowa [w tys. złotych]</i>	<i>Podmioty realizujące</i>
I	Budowa parkingu w centrum Starej Wsi – II etap	2007	200	Gmina Wilamowice
II	Przebudowa ul. Czernichowskiej i ul. Taterniczej w Pisarzowicach (długość około 5 km)	2008 – 2009	3500	Gmina Wilamowice
III	Przebudowa ul. Ogrodowej z ul. Stawową w Wilamowicach (długość około 2km)	2008 – 2009	1000	Gmina Wilamowice
IV	Przebudowa ul. Sosnowej w Pisarzowicach (długość około 1,4 km)	2009	840	Gmina Wilamowice
V	Przebudowa ul. Społecznej z ul. Jastrzebią w Starej Wsi (długość około 1,5 km)	2010	900	Gmina Wilamowice
VI	Przebudowa ul. Pielgrzymów (od skrzyżowania z ulicą Społeczną) w Starej Wsi (długość około 1 km)	2010	600	Gmina Wilamowice
VII	Przebudowa ul. Pięknej w Pisarzowicach (długość około 1,5 km)	2010 - 2011	750	Gmina Wilamowice
VIII	Przebudowa ul. Latosińskiego w Wilamowicach (długość około 1,4 km)	2010	700	Gmina Wilamowice
IX	Przebudowa ulicy Stawowej w Heczarnowicach wraz z ulicą Łabędzią w Pisarzowicach (długość około 2 km)	2011	1000	Gmina Wilamowice
X	Budowa infrastruktury sportowej w Centrum Starej Wsi	2011	1500	Gmina Wilamowice
XI	Budowa chodników wzdłuż dróg gminnych	2007 – 2013	1000	Gmina Wilamowice
XII	Modernizacja budynków Domów Ludowych na terenie Gminy	2007 - 2013	1400	Gmina Wilamowice

Tabela 32.

Oświata, Ochrona Zdrowia i Sport				
Priorytet	Nazwa inwestycji	Okres realizacji	Wartość szacunkowa [w tys. złotych]	Podmioty realizujące
I	Modernizacja obiektu gospodarki komunalnej w Wilamowicach	2007	500	Gmina Wilamowice
II	Modernizacja budynku Urzędu Gminy	2007	800	Gmina Wilamowice
III	Modernizacja budynku Biblioteki w Wilamowicach	2007	600	Gmina Wilamowice
IV	Zagospodarowanie budynku Przedszkola w Wilamowicach	2007 - 2008	1200	Gmina Wilamowice
V	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż Rzeki Soły zgodnie z posiadaną koncepcją	2009 - 2010	700	Gmina Wilamowice

Tabela 33.

Gospodarka mieszkaniowa				
Priorytet	Nazwa inwestycji	Okres realizacji	Wartość szacunkowa [w tys. złotych]	Podmioty realizujące
I	Termomodernizacja bloku mieszkalnego w Wilamowicach	2008	1000	Gmina Wilamowice

Tabela 34.

Ochrona Dziedzictwa Regionalnego i Kulturowego Gminy				
Priorytet	Nazwa inwestycji	Okres realizacji	Wartość szacunkowa [w tys. złotych]	Podmioty realizujące
I	Rewitalizacja zabytkowego Kościoła w Starej Wsi	2008 – 2009	1000	Parafia Stara Wieś Społeczny Komitet Gmina Wilamowice
II	Renowacja Rynku w Wilamowicach	2007 - 2012	2000	Inwestorzy prywatni Gmina Wilamowice

Tabela 35.

Ochrona Środowiska				
Priorytet	Nazwa inwestycji	Okres realizacji	Wartość szacunkowa [w tys. złotych]	Podmioty realizujące
I	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Pisarzowicach i Heczmarowicach	2007 – 2010	2500	Gmina Wilamowice
II	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Wilamowicach i Zasolu Bielańskim o długości około 10 km wraz z przepompowniami	2007 - 2010	3000	Gmina Wilamowice
III	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Zasolu Bielańskim o drugi bioblok	2007 - 2009	3000	Gmina Wilamowice
IV	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Dankowicach – przysiółek Góra i Kaniówek-Dziadowizna	2007 - 2008	5500	Gmina Wilamowice
V	Budowa kanalizacji sanitarnej w Starej Wsi o długości około 16 km w tym kanały główne , rurociąg tłoczny, 1 przepompownia, 5,5 km przyłączy	2009 - 2012	6300	Gmina Wilamowice
VI	Rozbudowa Oczyszczalni ścieków w Pisarzowicach do przepustowości Q=1600 m3/dobę – II etap	2007 - 2012	3000	Gmina Wilamowice Gmina Kozy
VII	Wymiana sieci wodociągowej z rur stalowych o długości około 11 km	2007 - 2013	3000	Gmina Wilamowice Zakład wodociągów i kanalizacji
VIII	Budowa kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami do oczyszczania wód deszczowych zwłaszcza z tras komunikacyjnych	2007 - 2013	1500	Gmina Wilamowice
IX	Budowa indywidualnych systemów unieszkodliwiania ścieków na obszarach rozproszonej zabudowy mieszkaniowej (około 170 obiektów)	2007 - 2013	1500	Inwestorzy prywatni

X	Przygotowanie dokumentacji i budowa w Wilamowicach zakładu wód geotermalnych z siecią c.o. do celów grzewczych, produkcji roślinnej pod osłonami i basenów rekreacyjnych	2010 – 2013	3000	Gmina Wilamowice NFOŚiGW
XI	Rozpoznanie i podjęcie działań dotyczących problemu zanieczyszczeń obszarowych wynikających ze stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin	2007 – 2013	100	Gmina Wilamowice Izba Rolnicza

VII. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi przez podmioty gospodarcze w Gminie, Powiat i Województwo

Czynnikiem gwarantującym osiągnięcie planowanych efektów w wyniku realizowanych inwestycji będzie współpraca Gminy z sektorem prywatnym i samorządami wyższych szczebli.

Prowadzone obecnie przez Gminę i planowane w latach 2004 – 2006, 2007 – 2013 inwestycje w zakresie infrastruktury i ochrony środowiska, a także ogólne ożywienie gospodarcze, działają mobilizująco na część tutejszych firm. Możliwość podłączenia się do stale rozbudowywanej sieci kanalizacyjnej, wodociągowej, energetycznej, gazowniczej oraz modernizacja i rozbudowa dróg z parkingami, będzie rozwijać działalność gospodarczą tutejszych podmiotów i sprzyjać budownictwu. Prowadzona kampania pod nazwą „Gmina Wilamowice przyjazna inwestorom”, promocja poprzez własne i obce wydawnictwa w powiecie, województwie i kraju (Atlas Gospodarczy Polski), są zachętą dla inwestorów z zewnątrz i winny przynieść pozytywne efekty w najbliższym okresie.

Powiązania w ramach projektów pomiędzy Gminą, a samorządem powiatowym i wojewódzkim są wielopoziomowe, w tym przede wszystkim dotyczą inwestycji drogowych. W przypadku powiatu – w latach 2004 – 2005 – zaistnieje współdziałanie w sprawie inwestycji współfinansowanej przez SAPARD (droga powiatowa w Pisarzowicach – 730 mb.). Z samorządem wojewódzkim – budowa drogi ekspresowej S-1, przebiegającej przez teren Gminy za zajazdem w Starej Wsi – w zakresie podniesienia kategorii powiatowych dróg dojazdowych, całej infrastruktury S-1 i mediacji w sprawach własnościowych z mieszkańcami.

Ważnym tematem – zapewne w nieodległej przyszłości – będzie projekt związany z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii tj. budową zakładu wód geotermalnych w Gminie.

Na zamieszczone w miejscowej gazecie „Wilamowice i Okolice” ogłoszenie, o tworzeniu Planu Rozwoju Lokalnego odpowiedziało niewiele firm (11), a zamierzenia ich ujęto w tabeli poniżej.

Tabela 36. Realizacja zadań i projektów w latach 2004 – 2006 i 2007 – 2013 przez podmioty gospodarcze w Gminie.

<i>Nazwa instytucji</i>	<i>Nazwa zadania</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Wartość szacunkowa w tys. zł</i>	<i>Źródło finansowania</i>
Meblo-Expo Pisarzowice Sp.J.	Rozbudowa zakładu – Dział Tapicernia i Stolarsnia	2004	1200	Kredyt inwestycyjny
	Modernizacja Parku Maszynowego – Krojownia	2004	800	Kredyt inwestycyjny
	Modernizacja Parku Maszynowego – Szwalnia	2004	200	Leasing finansowy
	Modernizacja Parku Maszynowego – Stolarsnia	2004	300	Kredyt inwestycyjny
	Rozbudowa – Magazyn WYROBÓW Gotowych	2005	1400	Kredyt inwestycyjny
	Modernizacja wentylacji zakładu	2005	300	Środki własnej
	Rozbudowa kotłowni zakładu	2005	250	Środki własne
	Modernizacja Parku Maszynowego – Krojownia	2005	600	Kredyt inwestycyjny
	Modernizacja Parku Maszynowego – Szwalnia	2005	200	Leasing finansowy
	Modernizacja Parku Maszynowego – Szwalnia	2006	200	Leasing finansowy
	Modernizacja Parku Maszynowego – Stolarsnia	2006	750	Kredyt inwestycyjny
	Rozbudowa – Magazyn Surowcowy	2006	1600	Kredyt inwestycyjny
	<u>OGÓŁEM LATA 2004 – 2006</u>		<u>7800</u>	
	Rozbudowa – Biuro i Punkt Obsługi Klienta	2007	1400	Kredyt inwestycyjny
	Rozbudowa – Dział Lakiernia	2008	1000	Kredyt inwestycyjny
	Modernizacja Parku Maszynowego – Lakiernia	2008	350	Środki własne
	Rozbudowa – Magazyn WYROBÓW Gotowych	2009	1000	Kredyt inwestycyjny
	Rozbudowa – Magazyn Surowcowy	2009	600	Kredyt inwestycyjny
	Rozbudowa – Dział Tapicernia i Stolarsnia	2010	900	Kredyt inwestycyjny
	Modernizacja Parku Maszynowego – Szwalnia	2010	350	Środki własne
	Modernizacja Parku Maszynowego – Stolarsnia	2010	750	Kredyt inwestycyjny
	<u>OGÓŁEM LATA 2007 - 2010</u>		<u>6350</u>	
„Ran-Kiczmer” Sp. z o.o. Pisarzowice	Sprzęt do zbiórki odpadów.	Do 2007	180	Środki własne i pomocowe
	Zakup maszyn i urządzeń, rozbudowa zakładu.	2007-2013	150	Środki własne i pomocowe
Kółko Rolnicze Pisarzowice	Zakup maszyn rolniczych, do odśnieżania, środków transportu, modernizacja bazy.	2004-2007	200	Środki własne i pomocowe
Firma Ogrodnicza H.Milczyńska Dankowice	Rozbudowa centrum ogrodniczego.	2005-2006	400	Środki własne i pomocowe
Kółko Rolnicze Zasole Bielańskie	Zakup gruntów rolnych, maszyn rolniczych, modernizacja i rozbudowa bazy.	2004-2013	250	Środki własne i pomocowe
Auto-Mar Pisarzowice	Budowa pawilonu handlowo-usługowego, komputeryzacja, zakup środków transportu.	2004-2013	350	Środki własne i pomocowe
ZHPU „Benix”	Budowa obiektu produkcyjno-usługowo-handlowego.	2004-2008	1000	Środki własne i pomocowe

<i>Nazwa instytucji</i>	<i>Nazwa zadania</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Wartość szacunkowa w tys. zł</i>	<i>Źródło finansowania</i>
Spółdzielnia Produkcji i Usług Rolniczych Wilamowice	Zakup gruntów rolnych, maszyn rolniczych, modernizacja i rozbudowa bazy	2005-2013	900	Środki własne i pomocowe
Wod-Rem Sp. z o.o. Dankowice	Rozbudowa bazy warsztatowo-garażowej i towarzyszącej Budowa zaplecza magazynowego z infrastrukturą	2004-2005 2007-2013	690 250	Środki własne i pomocowe Środki własne i pomocowe
Wykonawstwo Instalacji Sanitarnych K. Kuczmierczyk Wilamowice	Zakup urządzeń do przecisków i czyszczenia kanalizacji Zakup wiertnic i sprzętu do wykonawstwa ogrzewań geotermicznych	2004-2005 2007-2009	520 800	Środki własne i pomocowe Środki własne i pomocowe
ZUPH „Fox” Wilamowice	Rozbudowa bazy surowców, wymiana parku maszynowego.	2004-2013	340	Środki własne i pomocowe

VIII. Oczekiwane wskaźniki, wdrażanie, monitorowanie i ocena Planu Rozwoju Lokalnego w latach 2004 – 2006

W konsekwencji wykonywanych zadań i projektów powstaną mierzalne, nowe produkty i obiekty, które dadzą natychmiastowy efekt dla bezpośrednich beneficjentów. Zaistnieją również efekty długoterminowe, w chwili obecnej nie do określenia wskaźnikowo lub wręcz niemierzalne. Dla przejrzystości oceny ujęto te wskaźniki, które będą miały wpływ na szeroko rozumiany rozwój gospodarczy Gminy i poprawę standardu życia mieszkańców.

Wskaźniki mierzalne:

- ♦ oddanie do eksploatacji oczyszczalni ścieków - 1 szt.
- ♦ oddanie do eksploatacji sieci kanalizacyjno-sanitarnej - 47,272 km
- ♦ przyłączenie do sieci kanaliz.-sanit. budynków gospodarczych - 802 szt.
- ♦ zmodernizowanie stacji uzdatniania wody pitnej i poprawa jej jakości dla 5 tysięcy mieszkańców Dankowic i Starej Wsi - 1 szt.
- ♦ zmodernizowanie ilości dróg gminnych - 4687 mb.
- ♦ przebudowa drogi powiatowej - 730 mb.
- ♦ powstanie nowych podmiotów gospodarczych - ok. 3%
- ♦ powstanie gospodarstw agroturystycznych - 3 szt.
- ♦ ilość nowych miejsc pracy – wzrost - ok. 4%
- ♦ poprawa stanu sanitarnego wód Pisarzówki, częściowo Słonicy i Wilamówki oraz Soły

Wskaźniki niemierzalne:

- ♦ poprawa jakości hodowanego karpia ze stawów zasilanych wodami wyżej wymienionych rzek,
- ♦ poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- ♦ poprawa stanu naturalnego środowiska i warunków życia mieszkańców,
- ♦ aktywizacja gospodarcza i społeczna mieszkańców.

Ważnym aspektem decydującym o powodzeniu wszystkich zamierzeń jest sprawna organizacja prowadzenia procesów inwestycyjnych każdego z zadań.

Wdrożeniem Programu zajmować się będą władze samorządowe Gminy, tj. Rada Miejska i Burmistrz, przy współpracy z samorządem powiatowym i wojewódzkim. Celem samorządu będzie również zaangażowanie w realizację Programu Rozwoju Lokalnego działających w Gminie organizacji, instytucji i przedsiębiorców. Prace bezpośrednio związane z wdrożeniem projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, gdzie beneficjentem jest Gmina, będzie wykonywał powołany przez Burmistrza zespół zadaniowy do opracowania Planu Rozwoju Lokalnego i Wydział Gospodarczy Urzędu Gminy. Te organizacyjne komórki będą odpowiedzialne za przygotowanie projektów technicznych, procedur przetargowych, przygotowanie wniosków, nadzorowanie wykonawstwa, monitoring rezultatów, itd. W powyższych zajęciach zespoły robocze będą wykorzystywać swoje doświadczenia uzyskane przy realizacji wykonanych dotychczas w Gminie projektów, a współfinansowanych przez programy INRED, SAPARD oraz WFOŚiGW, itd.

Kolejnym ważnym elementem jest system monitorowania, który będzie przede wszystkim polegał na bieżącej kontroli realizacji zadań inwestycyjnych, planowanych wskaźników i rezultatów poszczególnych inwestycji.

Monitoring winien służyć:

- ♦ ocenie postępu robót na konkretnych inwestycjach,
- ♦ weryfikacji zgodności osiąganych rezultatów z założonymi celami,
- ♦ korygowaniu na bieżąco działań, jeśli nie przynoszą zamierzonych efektów,
- ♦ śledzenie efektywności wykorzystania posiadanych środków finansowych,
- ♦ własnej diagnozie trudności mogących mieć wpływ na terminowość zakończenia zadań.

Monitoring poszczególnych inwestycji prowadził będzie Wydział Gospodarczy oraz Skarbnik Urzędu Gminy.

Finalnym efektem monitoringu będą – w zależności od zaistniałej sytuacji – okresowe lub doraźne oceny osiąganych wskaźników i rezultatów założonych w Programie Rozwoju Lokalnego. Ocenę przeprowadzi Zespół Zadaniowy do spraw Programu Rozwoju Lokalnego nie rzadziej niż co pół roku, przedkładając pisemny raport Burmistrzowi.

Za promocję Programu Rozwoju Lokalnego wśród wszystkich środowisk i grup społecznych Gminy jest odpowiedzialny Sekretarz Urzędu Gminy, do którego należy:

- ♦ publikowanie tekstu w Biuletynie Informacji Publicznej,
- ♦ publikowanie j.w. na stronie internetowej Urzędu Gminy,
- ♦ przygotowanie informacji do gazety „Wilamowice i Okolice”,
- ♦ przekazywanie odpowiednich informacji na zebraniach wiejskich i zgromadzeniach.

IX. Wnioski

- 1) Całkowite nakłady inwestycyjne w latach 2004 – 2006 planuje się w wysokości 38517 tys. zł, przy czym kulminacja wydatków przypadnie na rok 2005 i wyniesie 25062 tys. zł.
- 2) Realizacja zaplanowanych inwestycji będzie możliwa pod warunkiem pozyskania funduszy strukturalnych w wysokości 20331 tys. zł tj. 53% ich wartości przy udziale środków budżetu Gminy – 15615 tys. zł (40%) i budżetu Państwa – 2571 tys. zł (7%).
- 3) Najbardziej kapitałochłonnymi inwestycjami są zadania związane z regulowaniem gospodarki wodno-ściekowej tj. budową kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w Pisarzowicach oraz Hecznarowicach.
- 4) Plan Rozwoju Lokalnego na skutek obiektywnych czynników wewnętrznych bądź zewnętrznych, może zostać zmienionych lub uzupełniony na wniosek Rady Miejskiej lub Burmistrza Wilamowic.
- 5) Zmiany priorytetów, terminów i działań, jak również ich uszczegółowienia i uzupełnienia, mogą nastąpić w trakcie realizacji Planu, w szczególności po przyjęciu uchwały budżetowej na kolejny rok budżetowy.
- 6) Urząd Gminy jest w pełni przygotowany pod względem organizacyjnym i dokumentacyjnym do realizacji zaplanowanych zadań inwestycyjnych.

X. Indeks map, wykresów, rycin i tabel

	Str.
Mapa 1 Fragment mapy Powiatu Bielskiego – położenie Gminy	8
Ryc. 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach	9
Tab. 1. Ogólne zadania w zakresie ochrony powietrza	23
Tab. 2. Sieć wodociągowa – stan na 1.01.2004	25
Tab. 3. Sieć kanalizacyjna – stan na 1.01.2004	26
Tab. 4. Prognoza powstawania odpadów komunalnych na terenie Miasta Wilamowice w latach 2004 2015	28
Tab. 5. Prognoza powstawania odpadów komunalnych na terenie sołectw w latach 2002 - 2015	29
Tab. 6. Bilans odpadów komunalnych wytworzonych w latach 2002 - 2015	29
Tab. 7. Zestawienie rzeczowo-finansowe dotyczące odpadów	30
Wykres 1 Liczba urodzin i zgonów w Gminie	31
Tab. 8. Zbiorcze zestawienie informacji	32
Tab. 9. Poziom wykształcenia mieszkańców wg płci i wieku od lat 13	33
Tab. 10. Rodziny z dziećmi w gospodarstwach domowych według liczby dzieci do lat 24 na utrzymaniu	34
Tab. 11. Mieszkańcy Gminy według ekonomicznej aktywności na rynku pracy	35
Tab. 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 roku	36
Tab. 13. Liczba rodzin objętych pomocą GOPS Wilamowice stan na 30.06.2004r	38
Tab. 14. Identyfikacja problemów ws. bezrobocia	39
Tab. 15. Klasyfikacja podmiotów gospodarczych według sposobu rejestracji (stan na 31.05.2004r.)	41
Tab. 16. Klasyfikacja podmiotów gospodarczych według rodzajów prowadzonej działalności gospodarczej (stan na 31.05.2004r.)	42
Tab. 17. Ludność Gminy według głównego źródła utrzymania	43
Tab. 18. Charakterystyka użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych	44
Tab. 19. Użytkownicy gospodarstw indywidualnych według powierzchni użytków rolnych	45
Tab. 20. Realizacja zadań i projektów w latach 2004 – 2006 ze źródłami finansowania i priorytetyzacją - Infrastruktura gospodarcza, transport i łączność	47

	Str.
Tab. 21. Realizacja zadań i projektów w latach 2004 – 2006 ze źródłami finansowania i priorytetyzacją - Oświata, ochrona zdrowia, sport	49
Tab. 22. Realizacja zadań i projektów w latach 2004 – 2006 ze źródłami finansowania i priorytetyzacją - Ochrona dziedzictwa regionalnego i kulturowego	50
Tab. 23. Realizacja zadań i projektów w latach 2004 – 2006 ze źródłami finansowania i priorytetyzacją - Ochrona środowiska	51
Tab. 24. Zbiorcze zestawienie zadań i projektów	53
Tab. 25. Zbiorczy plan finansowy inwestycji na lata 2004 - 2006	54
Tab. 26. Analiza wieloletnich planów finansowych w latach 2000 - 2006	55
Tab. 27. Przygotowanie inwestycji pod względem prawno-organizacyjnym - Infrastruktura gospodarcza, transport i łączność	57
Tab. 28. Przygotowanie inwestycji pod względem prawno-organizacyjnym - Oświata, ochrona zdrowia i sport	58
Tab. 29. Przygotowanie inwestycji pod względem prawno-organizacyjnym - Ochrona dziedzictwa regionalnego i kulturowego	58
Tab. 30. Przygotowanie inwestycji pod względem prawno-organizacyjnym - Ochrona środowiska	59
Tab. 31. Planowane projekty w latach 2007 – 2013 - Infrastruktura gospodarcza transport i łączność	60
Tab. 32. Planowane projekty w latach 2007 – 2013 - Oświata, ochrona zdrowia i sport	61
Tab. 33. Planowane projekty w latach 2007 – 2013 - Gospodarka mieszkaniowa	61
Tab. 34. Planowane projekty w latach 2007 – 2013 - Ochrona dziedzictwa regionalnego i kulturowego	61
Tab. 35. Planowane projekty w latach 2007 – 2013 - Ochrona środowiska	62
Tab. 36. Realizacja zadań i projektów w latach 2004 – 2006 i 2007 – 2013 przez podmioty gospodarcze w Gminie	65